

SEYDİŞEHİR İLÇESİNİN KÖY ADLARI ÜZERİNE BİR İNCELEME

A RESEARCH ABOUT VILLAGE NAMES IN SEYDİŞEHİR

Banu DURGUNAY*

Öz

Özel adlar, dil biliminin çalışma alanlarından ad biliminin (onomastics) inceleme alanına girer. Özel adlar konusunda kişi adlarından sonra en çok ilgi çeken çalışma alanını yer ad bilimi (toponymy) oluşturur. Türkiye’de yer ad bilimi çalışmaları, boy adlarıyla kurulu yer adlarının incelenmesi (~etnotoponim) ile başlamıştır. Bununla beraber, yer adlarının yalnızca boy adları ile değil, aynı zamanda halk bilimi, tarih, arkeoloji, coğrafya, sosyoloji, antropoloji, jeoloji vb. alanlarla da ilgisi bulunmaktadır.

Bu çalışmada Konya’ya bağlı Seydişehir ilçesindeki köy adları üzerinde durulmuştur. Seydişehir köy adlarının üzerinde yapılan inceleme ve değerlendirmeler sonucunda, oldukça eski bir yerleşim yeri olan bölgede eski uygarlıklara bağlı adlandırmalar dikkati çekmiştir. Bölgenin, Türk kültüründe önemli bir yeri bulunan renklere bağlı adlandırmalar açısından da oldukça zengin veriler sunduğu gözlenmiştir. Çalışmada ilk önce Seydişehir’in tarihi ve köy adları hakkında kısa bilgiler verilmiş, daha sonra ilçedeki köy adları köken, yapı ve anlam bakımından sınıflandırılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Konya, Seydişehir, yer ad bilimi, köken bilgisi, anlam bilimi.

Abstract

Study of proper names is categorized under Onomastics, a sub-branch of Linguistics. Toponymy studies are the second most popular research area in the field of onomastics, after person names. Toponymic studies have started with ethno-toponymic studies, that explores the places named after kin names, in Turkey. In addition to close association with kin names, toponymic names are also associated with folklore, history, geography, archeology, sociology, anthropology, jeology etc.

This study focuses on the vilage names of Seydişehir/Konya. The study highlights the village names termed in connection with names of the old and ancient civilizations that had subsisted in the old settlement of Seydişehir. It is observed that the area investigated is also very rich for naming based on colors, constituting an important aspect of Turkish cultural studies. The study first takes the reader through a brief the history of Seydişehir and its village names, later it investigates village names’ etymology, grammatical structure and semantic categorizations.

Keywords

Konya, Seydişehir, toponymy, etymology, semantics.

* Arş. Gör., Akdeniz Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, banudurgunay@akdeniz.edu.tr

Giriş

Adbilim (*onomastics*), özel adların üzerinde duran ve onların kökenlerini, tarihî gelişmeleriyle kültürel sorunlarını ele alan, dilbilimin çalışma alanlarından biridir (Aksan 2007: 32). Özel adların, kökeniyle birlikte kültürel yönünü, tarihî gelişmelerini inceleyen ad biliminin en temel alt dallarından birini yer ad bilimi (*toponymy*) oluşturur. Yer ad bilimi temelde dilbilimin çalışma alanına girmekle birlikte, bu alandaki incelemelerde coğrafya, tarih, arkeoloji, sosyoloji, etnoloji, jeoloji vb. bilimlerinin verilerinden de yararlanılmaktadır (Şahin 2015: 76). Yer ad biliminin malzemeleri arasında incelenen bölgenin tarihsel katmanları, bu katmanlarla ilgili arşiv belgeleri, bölgeye dair eski metinler, seyahatnameler yer alır. Bu yazılı kültürel malzemelerin yanında halk etimolojilerinin de toplumun hafızasından silinmeden alan çalışmalarıyla kayda geçirilmesi halk bilimi çalışmaları için malzeme oluşturacaktır. Türkiye'de yer ad bilimi üzerindeki ilk araştırmalar, yer adlarına dayanarak Türk etnik gruplarının yayılma alanları ve yerleşim yerlerini belirlemek amacıyla yönelik *etnotoponim* çalışmalarıdır¹. Bu bakımdan Fuad Köprülü'nün, *Oğuz Etnolojisine Dair Tarihî Notlar*'ı (1925) ve Ahmet Refik'in *Türk Aşiretleri* (1930) dikkate değer çalışmalardır. 1928'de H. Nihal ve A. Naci tarafından erkân-ı harbiye haritasından toplanan verilerle hazırlanan "Anadolu'da Türklere Ait Yer İsimleri" (1928: 243-259) adlı makale ve yine aynı yıl T.C. Dâhiliye Vekâleti'nin kurduğu bir komisyon tarafından hazırlanan *Son Teşkilat-ı Mülkiyede Köylerimizin Adları* (1928) yer ad bilimine kaynaklık eden çalışmalardandır.

Türkiye'de başlı başına bir bölgenin yer adlarına yönelik hazırlanmış, bilinen ilk çalışma Mehmet Şakir'in "Sinop ve Muhitinde Oğuzlarla Diğer Türk Zümrelerine Ait Köy Adları" (1928: 30-35) adlı çalışmasıdır. Fehmi Aksu'nun *Isparta İli Yer Adları*, 1936 yılında yayımlanmıştır. Aksu'nun çalışması, Hüseyin Namık Orkun'ca alanın ilk yetkin çalışması olarak değerlendirilir (Orkun 1936: 15). İlk çalışmalardan bir diğeri de S. Sırrı Üçer ve M. Mesud Koman'ın *Konya İli: Köy ve Yer Adları Üzerine Bir Deneme* (1945) adlı çalışmasıdır. Bu çalışmada, Konya'daki köy adları (*komonim*) temel alınmış, bununla birlikte kimi yayla, ova, tepe, göl vb. yer şekillerine bağlı adlandırmalara da değinilmiştir. Üçer ve Koman'ın çalışması deneme niteliği taşıdığı için bugünkü verilerle tespit edebildiğimiz tüm yer adlarını malzeme olarak alamamıştır. Konya ili üzerinde yapılan çalışmada Oğuz boy adlarına dayanan yer adları, renklerin işaret ettiği yön gösteren yer adları, sıfatlar dolayısıyla oluşturulan yer adları, kimi boyların aşiret ve topluluklarından, lakaplarından oluşan yer adları ile birlikte tarihsel yerleşim yerlerine dayanan yer adları ele alınmıştır. Üçer ve Koman'ın çalışmasında kimi zaman tarihsel verilere ters düşen açıklamaların olması, çalışma metodunun yanlış oluşu ve çalışmada gerçekçilikten uzak yorumların bulunması, bu çalışmanın Hüseyin Namık Orkun tarafından eleştirilmesine neden olmuştur (Orkun 16 Mayıs 1946: 15).

Sözü edilen çalışmalardan sonra, Özcan Başkan'ın "Türkiye Köy Adları Üzerine Bir Deneme" (1970: 237-251) adlı köy adları üzerine hazırladığı çok yönlü sınıflaması ve Tuncer Gülensoy'un "Anadolu Yer Adlarına Genel Bir Bakış" (1998: 41-48) ile bu sınıflamaya yönelik eleştirileri yer ad bilimine değerli katkılar olarak görülmektedir. Levent Kurgun'un "Yer Adlarının Sınıflandırılmasında Aktarma Adlar, Tanımlayıcı Adlar Meselesi" (2009: 74-80) adını taşıyan makalesi de yer adlarına yönelik sınıflandırmaların sorunlu yönlerine değinerek alandaki çalışmalara önemli eleştiriler getirmektedir.

¹ Bu konuda ayrıntılı bilgi için bk. Abdülkadir İnan (1945), "Anadolu'nun Toponimisi ve Türk Boylarının Adları Meselesi", *Türk Dili Belleten*, 3(1-3): 66-68.

Konya ilinin Çumra ilçesine bağlı köy adları üzerinde Mehmet Yastı'nın bir çalışması bulunmaktadır. Yastı, "Çumra Köy Adları Üzerine" adını taşıyan bildirisinde bölgedeki köy adlarını yapı ve kökenleri bakımından inceledikten sonra kökenleri açısından sınıflandırmıştır (2010: 336-343). Aynı ile bağlı, oldukça eski bir yerleşim yeri olan Seydişehir ilçesinin yer veya köy adları üzerineyse bugüne kadar bir çalışma yapılmamıştır. Bununla beraber, Beyşehir Sancağının 16. yüzyıldaki durumunu ayrıntılı olarak ele alan Mehmet Akif Erdoğan yer adları konusunda bölgenin önemine değinmiştir (2006: 202-205). Erdoğan, sancaktaki Türkçe ve yabancı isimleri ayrı başlıklar altında ele alarak tarihî bir yer adı tasnifi denemesi yapmıştır (2006: 202-205). Bölgedeki Türkçe isimlerin Oğuz Boylarına ait isimler; coğrafi şekiller ve alanlar; ağaç isimleri; hayvan isimleri veya onları üretenlerin isimleri; insanlarca yapılmış küçük bina, tesis veya yerlerin isimleri; maden isimleri; konargöçerlerin isimleri başlıkları altında incelenebileceğini dile getirir (Erdoğan 2006: 202-204). Erdoğan, köy ve yer adlarını tek tek ele almak yerine bu alanda yapılacak çalışmalara yol gösterecek bazı kıstaslar sunmuştur. Çalışmasının içinde de yeri geldiğinde ilginç bulduğu yer adları hakkındaki fikirlerini dile getirmiştir². Erdoğan, bölgede yabancı kökenli yer adlarının çokça bulunmasının bu alanda çalışmanın en güç yanı olduğunu da dile getirmiştir (2006: 204).

Osmanlı Devleti döneminde Karaman Vilayeti, Beyşehir Sancağına; bugünse Konya iline bağlı Seydişehir ilçesi birçok tarihî katmanı barındıran bir geçmişe sahiptir. Seydişehir'in bulunduğu bölgede Neolitik çağdan itibaren yerleşimin var olduğuna işaret eden birçok höyük tespit edilmiştir (Bahar 2015: 24). Roma döneminde Seydişehir'in batısı Pisidia³ bölgesindeyken, Suğla⁴ Gölünün çevresi ve güneydeki dağlık kesim Homonad ülkesine aittir (Bahar 2015: 25). Seydişehir'in batı kesiminin Gorgoromelilere ve Sedaseis uygarlığına ev sahipliği yaptığı düşünülmektedir (Sterret 1888: 139-141; Bahar 2015: 26). Yerleşim yerinde yakın zamana kadar kullanılmakta olan yer adlarının bir kısmının kökenlerini bu antik medeniyetlere bağlamak mümkündür. Türkler bölgeye yerleştiklerinde mevcut bulunan adları yerlileştirerek kullanmışlardır. Bir yerleşim yerinin adının halk tarafından korunup yerlileştirilmesinin örneği Homonadların Roma döneminde yerleştikleri Homonoses adlı bölgenin adının uzun yıllar *Homa* olarak korunmasında görülebilir (Bahar 2015: 26). Benzer şekilde Gorgorome uygarlığının yerleşim yerinin adının Osmanlı belgelerinde *Gurgurum* olarak korunduğu görülmektedir (Komisyon 2013: 13).

Anadolu Selçuklu Devletinin hüküm sürdüğü yıllarda Seydişehir'in kurulduğuna dair dönem kaynaklarında bilgi bulunmamaktadır (Değerli 2013: 25). Seydişehir civarındaki Oğuz köyleri, eski yerleşim yerlerinin yıkıntıları içinden, 13. yüzyılın sonlarıyla 14. yüzyılın başları arasında kurulmuştur (Erdoğan 2003: 20). Seydişehir'in eski uygarlıklara ait kalıntılar üzerine inşa edildiği bilgisini köy adlarında sıklıkla yinelenen *höyük*, *viran* adları desteklemektedir. Seydişehir merkezinin Eşrefoğulları Beyliği döneminde 1305 yılında Seyyid Harun Veli⁵

² Çavuş tımarı olan bir köye Çavuş isminin verilmesi hakkında bk. Erdoğan 2003: 9-14; Erdoğan 2006: 111.

³ Ayrıntılı bilgi için bk. Sevin 2016: 181-195.

⁴ Suğla adının etimolojisi için bk. Hasan Eren (1972), "Suğla", *Türkoğlu Dergisi*, IV(1): 93-96.

⁵ Seyyid Harun Veli ve Seydişehir'in kuruluşu hakkında ayrıca bk. Ferit Uğur (1936), "Seydişehirin Kuruluşu", *Konya*, 4: 226-229; Naci Kum (1946), "Doğduğum Şirin Memleket: Seydişehir", *Konya*, 118-119: 21-29; M. Çağatay Uluçay (1946), "Makâlât-ı Seyyid Harun", *TTK Belleten*, X(40): 749-778; Rüştü Ergen (1949), "Seydişehir'in Kuruluşu", *Konya*, 125-126: 14-15; Abdurrahman Ayaz (1977), *Seydişehir Tarihi: Makâlât-ı Seyyid Harun Veli-Müderriş Eş Şeyh Hacı Abdullah Dehlevî Hazretlerinin Hayatı*, Seydişehir; Mehmet Önder (1988), "Seydişehir'de Seyyid Harun Külliyesi ve Bânîsi", *Vakıflar Dergisi*, XX: 13-28; Mehmet Akif Erdoğan (1992), "Seydişehir Seydi Harun Külliyesi Vakıfları Üzerine Bir Araştırma", *Tarih İncelemeleri Dergisi*, VII: 81-132; Hasan Basri Karadeniz (1998), "Seydişehir'in Kurucusu Seyyid Harun'un Evlâdları" *TTK Belleten*, LXII(223): 31-39; Mehmet Bayrakdar (2004), "Seyyid Hârûn Veli ve Türbesi", *Uluslararası Türk Dünyası İnanç Merkezleri Kongresi Bildirileri: 23-27 Eylül 2002*, Ankara: 277-285.

tarafından Vervelid harabelerinden taşlar getirilerek kurulduğu düşünülmektedir (Kurnaz 1991: 13). 1326'da Eşrefoğulları Beyliği, Hamidoğulları Beyliğine yenilince bölge Hamidoğulları hâkimiyetine geçmiştir (Değerli 2013: 27). Osmanlı hükümdarı I. Murad tarafından 1382'de Seydişehir, Akşehir, Beyşehir, Karaağaç, Yalvaç ve Isparta vilayetleri 80.000 altın karşılığında satın alınmıştır (Değerli 2013: 28). 1387'de Karamanoğulları tarafından Seydişehir ele geçirildikten sonra bölge, Osmanlı ve Karamanoğulları arasında defalarca el değiştirmiştir (Değerli 2013: 28-29). Karamanoğulları Beyliği Osmanlı Devleti için sürekli sıkıntı yaratmışsa da 1467'de bölge kesin olarak Osmanlı idaresine geçmiştir (Değerli 2013: 29-30). Seydişehir 1871'de belediye, 1915 yılındaysa kaza statüsüne geçirilmiştir (Dinç-Bozyiğit 2015: 24)

Seydişehir 16. yüzyılın sonuna kadar, Karaman vilayetine bağlı Beyşehir livasının bir kazası olarak karşımıza çıkar (Komisyon 2013: 13; Erdoğan 2006: 69). 16. yüzyılın ilk yarısında Seydişehir kazasına bağlı Bozkır⁶ ve Gurgurum⁷ olmak üzere iki nahiyenin varlığı da kayıtlara geçmiştir (Komisyon 2013: 13). Bugün köy adları incelendiğinde elimizde ayrıntılı kaynakları bulunan 16. yüzyıl Osmanlı Devletinin idari yapılanmasından oldukça farklı bir Seydişehir ilçesi ile karşılaşmaktadır. Örneğin, Osmanlı Devletinde Beyşehir Sancağının Beyşehir kazasına bağlı olan Yaylasun nahiyesinin köylerinden *Bükçe*, *Saraycık*, *Kozlu* (Kozluca), *Karacaviran*; Kireli nahiyesinin köylerinden *Çavuş* bugün Seydişehir'e bağlıdır.

Seydişehir ilçesine ait tapu tahrir defterleri ve nüfus sayımı belgelerinde 1502, 1522, 1584, 1697 ve 1831 yıllarına ait köy adlarının bilgisi Ayşe Değerli'nin çalışmasında yer almaktadır (2013: 92-94). Buna göre 1502'de Seydişehir'de Gurgurum ve Bozkır nahiyelerine bağlı elli altı köy bulunmaktadır (Değerli 2013: 92). Bunların arasından bugün Seydişehir'e bağlı olarak varlığını sürdürenler şunlardır: *Afşarviran*⁸, *Akçalar*, *Aldana*, *Arvana/Avrana*, *Bademli*, *Bağra*, *Baş Karaviran*, *Boyalı*, *Çalmanda*, *Çat*, *Dereköy*, *Dikilitaş*, *El-Mesud*, *Gevrekli*, *Gökçeüyük*, *Göküyük*, *İncesu*, *İvreği*, *Karabulak*, *Karaiüyük*, *Kavak*, *Kiçikilise*, *Kuran*, *Manastır*, *Nuzumla*, *Oğlakçı*, *Orta Karaviran*, *Suberde*, *Taşagıl*, *Yenice* (Değerli 2013: 92). 1522'de bu köylere *Tol* köyü, 1584'teyse *Taraşçı* köyü eklenmiştir (Değerli 2013: 92). Sonraki yıllarda Göçü-yi Kebir kazası kurulunca Seydişehir'in köylerinin bir kısmı bunlara verilmiştir (Değerli 2013: 92).

1691 tarihli bir kayda göre, sayısı otuza düşen köylerden, bugün Seydişehir'e bağlı olanlar arasında *İvreği*, *Tol*, *Akçalar*, *Çat*, *Göküyük*, *İl-Mesud*, *Baş Karaviran*, *Yenice*, *Karaiüyük*, *Gökçeüyük*, *Karabulak*, *Oğlakçı*, *Bağra*, *Yaka*, *Aladana* sayılabilir (Değerli 2013: 92-93). 1831 tarihli nüfus sayımıyla birlikte Seydişehir'e bağlı köyler arasında *Yaka* ve *Manastır* köylerinin adının birleştirilerek *Yakamanastır* olarak kaydedildiği; ayrıca *Aşağı Karaviran* ve *Kisecik/Kilisecik*⁹ köylerinin de kaydının tutulduğu görülmektedir (Değerli 2013: 93). 1915'te Seydişehir'e bağlı olan kırk beş köy arasında *Kozlu*, *Ovacık*, *Saraycık*, *Rumdiğin* ve *Kızılca köy* de yer alır (Değerli

⁶ Faruk Sümer, zamanında *Bozkır* adının bugün bilinen coğrafi özellik için kullanılan anlama gelmediğini, bu adın Bozkır adlı bir beyden geldiğini ifade eder (2016: 195). Sümer, bu beyin adının da *boz-* ve *kır-* fiillerinin emir çekiminden yapılmış olabileceği görüşündedir (2016: 195). Bozkır adı hakkında, bk. Mustafa Toker (2016), "Bozkır Adında Geçen Boz ve Kır Adlarının dünden Bugüne Kullanım Alanları ve Kullanım Özellikleri", *Uluslararası Sempozyum Geçmişten Günümüze Bozkır*, 6-8 Mayıs 2016, Konya.

⁷ *Tarama Sözlüğü*'nde 14. yüzyılda, *Yâdigâr-ı İbn-i Şerîft*ten taranan metinde *gurgurum kili* "tebeşir toprağı" anlamındadır (TTS III 2009: 1835).

⁸ Bugün İncesu Köyü ile Kesecik Köyü civarında Avşören olarak adlandırılan yer ile bu köy arasında bir bağlantı kurulabilir. Afşören<Afşarören<<Afşar + viran.

⁹ 1502 yılı tapu tahrir defterinde adı geçen Ulukilise-uluğ "yüce, büyük" + kilise ve Kiçikilise-<kiçik "küçük"+ kilise sıfat tamlaması kuruluşundaki köy adlarında yer alan "küçük" ve "ulu" sıfatlarına ve bunlara benzer biçimde, küçültme ifade eden *+cik* ekiyle, Kisecik<Kilise+cik biçiminde anlam verilmesi, köylere ad verme işinin rastlantısal olmadığını gösterir. Örneklerdeki gibi bu isimler, genel olarak yapıların, bu örnekte kiliselerin boyutlarının birbiriyle kıyaslanarak nitelendirilmesi yolu izlenerek adlandırıldığına işaret eder.

2013: 94). Ayrıca bu tarihte *Bayındır*, *Salur* boylarının adını taşıyan köylerle birlikte Kençek Türklerinden¹⁰ adını alan *Gencek* Köyü de Seydişehir'e bağlıdır.

Oğuzların Anadolu'ya yerleşmeleri sırasında gösterdiği özellikleri Üçer ve Koman şöyle tasnif etmiştir:

1. Yerleştikleri yerlerin adını, kendilerine boy adı olarak aldılar: Haymana Aşireti gibi,
2. Etrafında birleştikleri bir aile veya aile başkanının adını aldılar: Aydınlı, Karamanlı, Cihan Beyli aşireti gibi,
3. Kendilerini birleştiren en küçük bir oymağın adını alarak yeniden bir boy teşkil ettiler: Ak Koyunlular, Kara Koyunlular gibi,
4. Daha ziyade yerleştikleri köylere, dolaylarındaki dağlara, tepelere, yollara, yörelere, göllere, ırmaklara, çaylara, kuyulara bağlı oldukları boyun veya bölüntülerin adını verdiler: Kayı Köyü, Bayat Höyüğü, Afşar Kuyusu gibi. (Üçer-Koman 1945: 10)

Bu bakımdan, Seydişehir ve çevresinde Karahacılı¹¹, Karahamzalı, Hacısali, Sarkeçili gibi Türkmen oymaklarının yerleşmiş oldukları bilinmektedir (Önder 1986: 55). Seydişehir'de Evlâd-ı Hacı Gündük/ Hacıgündük Yörükleri; Suğla civarında Bozulus aşiretinden Ortacıyan Yörükleri, Fîrûzlu Yörüklerinin de bulunduğu düşünülmektedir (Türkay 2012: 308, 314, 335, 524). Bozulus aşiretinden Aluçlu Türkmenleri de bir kararla bu bölgede iskân edilmiştir (Türkay 2012: 174). Manavgat ve Alanya civarında yaşayan Bozahmetli/Bozahmedlü Yörük aşiretinden önemli bir kesimin Seydişehir'de yaşadığı bilinmektedir (Uslu 2015: 35). Bunların dışında, Seydişehir merkezine yakın Gurgurum nahiyesinde Kızık boyundan Evlâd-ı Türkmen topluluğunun; hangi boydan oldukları bilinmeyen Haymene topluluğunun ve Atçeken Yörükleri taifesinden Kürd topluluğunun; Göçi-yi Kebir'de Bayındır boyundan Güllü Bayındır topluluğunun Kayı boyundan Keçilü topluluğunun ve Avşar boyundan Soğanlı Afşarı topluluğunun bulunduğu bilinmektedir (Halaçoğlu 2009: 828, 1025, 1392, 1882, 2044). Seydişehir'de Yörük taifesinden *Boyalı*, *Evreği*, *Oğlakçı*, *Saraycıklı* toplulukları ile konargöçer Türkmenlerden *Gevrekli* topluluğunun varlığı da yer adlarından yola çıkılarak öne sürülebilir.

Etnotoponim açısından konuya yaklaşıldığında, bugün Seydişehir ilçesi sınırları içinde kalan köy adları arasında Oğuz boylarına ait bir adlandırma tespit edilememiştir. Bununla birlikte, eskiden Seydişehir'e bağlı *Göçi-yi Kebir*¹² sınırları içinde bulunan *Bayafşar* köyü ve muhtemelen bugün *Avşören* olarak adlandırılan *Afşarviran* köyleri Seydişehir'de *Avşar* boyunun bulunduğunu gösterir. Yusuf Halaçoğlu, Seydişehir merkezinde Karkın boyundan *Pınarbaşı* topluluğunun yerleşmiş olduğunu ifade eder (2009: 1882). Pınarbaşı topluluğu, günümüzde Seydişehir merkezinin bir mahallesine adını vermiştir. 1945 yılında Seydişehir kazasının *Çavuş* ve *Çetmi-Çepni* nahiyeleri bulunmaktadır (Üçer-Koman 1945: VI). Aynı yıl Seydişehir'e bağlı *Salur* köyü ve *Üregir* (Yüregir) köyünün varlığı da öğrenilmektedir (Üçer-Koman 1945: 13, 24). Çavuş köyünün çevresinde yakın tarihlere kadar Kınık köyünün bulunması Kınık boyunun; 1915'te Seydişehir'e bağlı bulunan Bayındır ve Salur köyleri de adlarını taşıdıkları Oğuz boylarının bölgede olduğunu düşündürmektedir. 1915'te Seydişehir'e bağlı olan köylerden biri de *Gencek* (<Kençek) adını taşımaktadır. DLT'de adı geçen Türk topluluklarından olan Kençekler bölgenin tarihî açısından da önemlidir. Bu köylerden başka Karabulak köyünün de adını bir Türk boyundan almış olduğu düşünülebilir. Ebülfez Amanoğlu, *Bulak* boyu üzerine

¹⁰ Kençeklerle ilgili Kençek adının etimolojisini de içeren iki değerli çalışma için bk. Bilgehan Atsız Gökdağ (2007), "Kençekler ve Kençekçe". *Dil Araştırmaları*, 1(1): 98-108; Galip Güner (2009), "Divânü Lugâti't-Türk'te Kençekler ve Bazı Kençekçe Kelimeler Üzerine", *Bilgi*: 75-90.

¹¹ Bayındır boyuna mensup *Karahacılılar* için bk. Halaçoğlu 2009: 1205.

¹² Göçü veya Göçi-i Kebir Kazası'nın bir kısmı bugün Seydişehir'e bağlıdır. Bu bölgenin *Başafşar* veya *Bayafşar* oymağından olduğu bilinmektedir (Türkay 2012: 31).

yaptığı çalışmada, kağanlık yazıtlarından itibaren, zaman zaman Kara sıfatıyla birlikte, bu boyun adına rastlandığını söyler (Amanoğlu 2010: 51-52). Amanoğlu'nun Yağmalardan olması muhtemel görünen Bulakların Türk dünyası coğrafyasında yaygın olarak kullanılan *Akbulak*, *Karabulak*, *Kırk Bulak*, *Sarıbulak*, *Gürbulak* vb. yer adlarında yaşatılıyor olabileceğini söylemesi bu çalışmanın konusu bakımından önemlidir (Amanoğlu 2010: 52-53). Amanoğlu'nun çalışmasından hareketle Karabulak köyünün, Yağma boyunun bir oymağı olan *Bulakların* yerleşim yeri olabileceği de göz önünde bulundurulmalıdır.

Seydişehir'de *Kesecik* (<<Kilisacık) ve *Manastır* köylerinin Hıristiyanlıkla ilgili isimleri, halk tarafından benimsenmiş ve yüzyıllarca korunmuştur. Bununla birlikte bölge, Karamanların, yani Hıristiyan Türklerin yerleşim yerlerinden olmamıştır¹³. Ortodoks nüfus Beyşehir Sancağında *Kıstrovan*, *Davgana*, *Mada*, *Gesi*, *Girapa* ve *Mili* köylerinde varlık göstermiştir (Erdoğan 2006: 355).

Yer adlarının tarihi üzerinde yapılan çalışmalarda Evliyâ Çelebi'nin *Seyahatnâme*'si temel kaynaklardandır¹⁴. *Seyahatnâme*'de yer adlarına bağlı çeşitli tarihî, coğrafi, kültürel arka planlar gösterilmiştir (Akar 2012: 17). Bununla birlikte *Seyahatnâme*'de, Evliyâ Çelebi'nin Seydişehir'i ziyaret etmediği bilgisi bulunmaktadır: "Kâfiryât'dan Seydişehri ve Beğşehri sancakları on birer sâ'at ba'îd olup bin elli sekiz târihinde ol semtlerin seyahati bâlâda tahrîr olunup varması elzem ü levazımından olmayup Kâfiryat'dan yine rucû' edüp kibleye [...]" (Seyahatnâme 9/157). *Seyahatnâme*'de, Evliyâ Çelebi'nin ziyaret ettiği bölgelerdeki yer adlarıyla bu adlara bağlı halk etimolojilerini derlediği ve 17. yüzyıl Osmanlı aydınının gözünden bunları değerlendirdiği görülür. Evliyâ Çelebi'nin Seydişehir'i ziyaret etmediği bilgisini vermesi nedeniyle bu çalışma söz konusu tarihî ve folklorik malzemenin uzak kalmıştır.

2014 yılında çıkarılan 6360 sayılı Büyükşehir Yasasında yapılan değişiklikle Seydişehir'deki köy ve kasaba adları mahalle olarak değiştirilmiştir. Bu yasaya göre günümüzde Seydişehir'e bağlı 55 mahalle bulunmasına rağmen bunların 39'u köy niteliği taşıyan yerleşim birimidir. Eldeki çalışmada, bugün mahalle olarak adlandırılan 39 yerleşim yeri incelenecektir. Çalışmada ilk önce yerleşim yerleri ile varsa eski adları kökenleri bakımından incelenecek, daha sonra gramer yapıları ve anlamları bakımından sınıflandırılacaktır.

1. Seydişehir İlçesinin Köyleri

Bazı köylerin adları halk tarafından benimsenip korunmasına rağmen, Türkçe olmayışları gerekçe gösterilerek çeşitli tarihlerde değiştirilmiştir. Yapılan değişiklikler nedeniyle bugünkü köy adlarının yanına eski adlar da ilave edilmiştir. Çalışmada hem eski hem de yeni köy adı malzemesi dikkate alınmıştır. Değişikliğin yapıldığı tarihin belirlenebilmesi için 1928 tarihli *Son Teşkilat-ı Mülkiyyede Köylerimiz*, 1946 tarihli *Türkiye'de Meskûn Yerler Kılavuzu*, 1968 ve 1981 tarihli *Köylerimiz* adını taşıyan eserlerden yararlanılmıştır. Bu bölümde bugün mahalle statüsüne geçirilen otuz dokuz köyün adıyla ilgili değerlendirmeler alfabetik sırayla yer almaktadır.

Akçalar¹⁵: (T.) Ali Akar, adlandırma geleneğinde fizikî koşullar, boy, soy ve topluluk adları ve şahıs adlarının yanı sıra renk adlarının da ön planda tutulduğunu ifade eder (Akar 2006: 51). Seydişehir'de Akçalar, Karacabulak, Gökçehüyük ve Kızılca köyleri renk adları ile eklendiği

¹³ *Ulu Kilise, Kiçi Kilise, Suberde, Gököyük, Karacaviran* Osmanlı öncesinde köle kökenli ortakların yerleştirildiği köyler olarak kaydedilmişse de bu kümeler zamanla çevrelerindeki Müslüman kesimden etkilenerek Müslümanlaşmış ve Türkleşmişlerdir (Erdoğan 2006: 140).

¹⁴ Bu konu üzerinde bk. Ali Akar (2012), "Yer Adları Bilimi Bakımından Evliyâ Çelebi Seyahatnâmesi", *Doğumunun 400. Yılında Uluslararası Evliyâ Çelebi Sempozyumu*, ed. Yusuf Akçay, İstanbul: Gelişim Üniversitesi Yayınları: 15-30.

¹⁵ Türkiye'de aynı adı taşıyan 7 mahalle, köy ve bunlara bağlı yer adı bulunmaktadır (<https://www.e-icisleri.gov.tr/Anasayfa/MulkiIdariBolumleri.aspx>, Erişim Tarihi: 08.12.2017, 13:10).

sözcüğe benzerlik ifadesi katan isimden isim yapım eki +cA eki ilave edilerek kurulmuştur. Ak sözcüğü Türk kültüründe batı yönünü gösterir (Kononov 2015: 187-195; Akar 2006: 52; Genç 2009: 4; Küçük 2010: 195). Akçalar köyü Seydişehir merkezinin kuzeyindedir. Bu nedenle yön gösteren bir köy adı olmadığı anlaşılmaktadır. Akçalar köyünde hangi boydan olduğu bilinmeyen Haymene Cemaatinin¹⁶ yaşadığı kaydı bulunmaktadır (Halaçoğlu 2009: 1025).

Aşağıkaraören¹⁷(~Aşağıkaraviran): (T.) (~T.+Far.) Köyün adı, 1831 tarihli nüfus sayımında Aşağı Karaviran olarak kayıtlıdır (Değerli, 2013: 93). 1946 yılında yayımlanan *Türkiye'de Meskûn Yerler Kılavuzu*'nda da Osmanlı kayıtlarındaki gibi "viran" adını taşıyan köyün adı, bu tarihten sonra büyük ihtimalle Farsça "yıkıntı" anlamına gelen sözcüğün yabancı kökeni ve olumsuz çağrışımı nedeniyle "ören" şeklinde değiştirilmiştir. Aşağıkaraören, karaviran tamlananını taşıyan diğer köylere göre güneydedir. Köyün adında yer alan "aşağı" sözcüğü doğrultu göstermektedir. Türk kültüründe renk adlarından *kara*, kuzey yönüne işaret eder (Kononov 2015: 187-195; Akar 2006: 52; Genç 2009: 4, 47; Küçük 2010: 195). Seydişehir kazasının merkezine göre bölge doğuda yer aldığı için "kara" isminin yön gösterme özelliği taşımadığı söylenebilir.

Başkaraören (~Başkaraviran): (T.) (~T.+Far.) 1502 tarihli tahrir defterinde Baş Karaviran adıyla kayıtlıdır (Değerli 2013: 92). *Köylerimiz 1968* adlı eserde görüldüğü üzere Farsça "viran" sözcüğü değiştirilmiş ve köyün adı, Başkaraören olmuştur (Komisyon 1968: 78). *Viran* adını taşıyan yerleşim yerlerinin antik yerleşim yerlerinin izlerini taşıyor oldukları görülmektedir. *Baş* sözcüğünün yükseklik bildirdiği yerleşim yeri adlarına rastlanmaktadır. Ancak Başkaraören ile yakınında bulunan Ortakaraören, Aşağıkaraören arasında bir yükselti farklılığı bulunmamaktadır. Dolayısıyla yerleşim yerinin adındaki "baş" sözcüğü, diğer köylere göre kuzeyde bulunduğunu işaret eden doğrultu özelliği göstermektedir.

Bostandere¹⁸ (~Dereköy): (Far.+T.) (~T.) Yakınlarında antik kent *Vasada*¹⁹ bulunan köyün eski adı Dereköy'dür. 1928 tarihli *Son Teşkilat-ı Mülkiye'de Köylerimizin Adları*'nda köyün adı Dere olarak kayıtlıyken 1946 tarihli *Türkiye'de Meskûn Yerler Kılavuzu*'nda Bostandere adıyla kayıtlıdır (1928: 840; 1946: 168). Köyün oldukça verimli topraklara sahip olması Farsça "bostan" adının eklenmesinin nedeni olmalıdır. Yine "dere" adını da yakınlarında bulunan Ali Dere'sinden aldığı anlaşılmaktadır. Su kaynağına bağlı olarak adlandırılan köylerdendir.

Boyalı²⁰: (T.) (<<*bod+u-g+luğ) Boyalı, Yörük tairesinden bir topluluğun ismidir (Türkey, 2012: 215). Boyalılar isimlerini muhtemelen dokumacılar için boya üreten bir topluluk olmalarından dolayı almışlardır. 15. yüzyıl kayıtlarında Beyşehir Sancağının Seydişehir kazasına bağlı bir dokumacı (bezzazistan) kaydı bulunmaktadır (Erdoğan 2006: 226). Dokumacılar için bitkilerden boya üreten boyacıların varlığına dair 16. yüzyıla ait kayıtlar mevcuttur (Değerli 2013: 234). 17. yüzyılda Seydişehir'in merkezinde yeni boyacılar açılmıştır

¹⁶ 27.09.2017 tarihli alan çalışmasında bölgenin adının kaynağına ve ait olunan boy ve topluluğa ilişkin bir bilgiye ulaşılamamıştır.

¹⁷ Ankara'nın Kahramankazan ilçesinde aynı adı taşıyan bir köy bulunmaktadır (<https://www.e-icisleri.gov.tr/Anasayfa/MulkiIdariBolumleri.aspx>, Erişim Tarihi: 08.12.2017, 13:10).

¹⁸ Erzincan Refahiye'de, Bursa Mustafakemalpaşa'da ve Çanakkale, Çan'da aynı adı taşıyan üç köyün daha bulunduğu tespit edilmiştir (<https://www.e-icisleri.gov.tr/Anasayfa/MulkiIdariBolumleri.aspx>, Erişim Tarihi: 08.12.2017, 13:08).

¹⁹ Vasada hakkında ayrıntılı bilgi için bk. Belke 1984: 239.

²⁰ Türkiye'de bu adı taşıyan 31 yer adı bulunmaktadır (<https://www.e-icisleri.gov.tr/Anasayfa/MulkiIdariBolumleri.aspx>, Erişim Tarihi: 08.12.2017, 13:07).

ve bu boyacılar için boya bitkilerinin üretimi yine Seydişehir'in köylerinden sağlanmaktadır (Değerli 2013: 235). Tarihî kaynaklarda Seydişehir, dokumacılık ve boyacılık faaliyetlerinin bulunduğu bir kazadır ve bu bölgedeki Boyalı topluluğu ile köyleri, muhtemelen bu işin içinde olduklarından Boyalı olarak adlandırılmıştır.

Bükçe: (T.) Bük sözcüğünün ağızlarda bulunan anlamlarından biri "yamaç, sırt"tır (DS I 2009: 815). Çavuş bucağına bağlı bulunan Bükçe köyü, yamaç kenarına kurulmuştur. Dolayısıyla köyün adını yer şekillerine bağlı olarak aldığı öne sürülebilir.

Çat²¹: (T.) Çat sözcüğü *Derleme Sözlüğü*'nde "1. İki dere veya iki yolun birleşimi; 2. Orta yer, bel; 3. Köşebaşı; 4. İki tepe arası geçit; 5. Tam karşı, yüz" anlamlarını taşır (DS II 2009: 1086-1087). Çat köyü iki tepe arasındaki düzlükte bulunur. Köyün adını yerleşim yerine bağlı olarak aldığı söylenebilir.

Çatmakaya (~Arvana²²): (T.) (~Far. ? / Luwice ?) Köyün eski adı *Arvana*'dır. Köy Arvana adıyla, 1946'da, Konya'nın Bozkır ilçesinin Ahırlı bucağına bağlıdır (Komisyon 1946: 73). Arvana, eski bir yerleşim bölgesidir ve bu bölgeden bazı kalıntılar günümüze ulaşabilmiştir (Belke 1984: 134). Bilge Umar, Suğla kıyısında bulunan köyün adını Luwice *abra* "gür su" sözcüğü ve *-wana* "+sal/+sel" ekinin birleşiminden oluştuğunu düşünür (Umar 1997: 117). Suğla Gölünün kıyısında bulunan köyün zaman zaman su altında kaldığı bilinmektedir. Dolayısıyla Umar'ın köken önerisi, bölgenin coğrafî koşullarına uygundur. Diğer yandan, arvana sözcüğü ağızlarda ve tarihî metinlerde "dişi deve" anlamıyla tanıklanır (DS I 2009: 337; TS I 2009: 242). Andreas Tietze, sözcüğün Far. *arvanâ* ile ilgili olduğunu ifade eder (2002: 204). 1968 yılından itibaren köyün adı Çatmakaya olarak değiştirilmiştir (Komisyon 1968: 135). Bölgenin coğrafî özellikleri ve kültür tarihi dikkate alınmadan yapılan yer adı değişimi dolayısıyla Çatmakaya adının köy ile ilişkilendirilmesi güçtür.

Çavuş²³: (T.) (<<çab+ış) Bu köy adının tarihi, yer adları bakımından oldukça dikkat çekicidir²⁴. Köye ilişkin en eski tarihî belgeler 1476 yılına ait vakıf belgeleridir (Erdoğan 2003: 10-11, 19). Erdoğan, Çavuş köyünün 1516 yılında Mehmet Çavuş oğlu Çavuş Hamza'ya tımar olarak verildiği bilgisini verirken, köyün adının Çavuş olmasına ve vergilerini tasarruf eden kişinin de çavuş unvanı taşıdığına dikkati çeker (2006: 111). 1864 tarihli Sâlnâmede Çavuş köyü, *Göçü-yi Kebir* kazasına bağlıdır (Ceyhan 2012: 8). Türkay, Kırelî kazasında "Çavuş, Çavuşlar, Çavuşçu, Çavuşoğlu Mehmed, Çavuşlar Nam-ı diğer Hacılar" kaydıyla, Yörük-Türkmen taifesinden bir topluluğun bulunduğunu söyler (2012: 251). Erdoğan da konargöçer bir Türkmen topluluğuna Çavuş ismi verildiğini söyler (2003: 10). Çavuş köyü adını bir unvandan almıştır, ancak bu unvanının hangi döneme ve kime ait olduğu bilinmemektedir. Çavuş sözcüğü Orhun Yazıtlarında *çabiş* şeklinde tanıklanmaktadır²⁵. Sözcük, Karahanlı Türkçesi

²¹ Kaynaklarda, Çat veya Çatköy adını taşıyan 30 yer adı tespit edilmiştir (<https://www.e-icisleri.gov.tr/Anasayfa/MulkiIdariBolumleri.aspx>, Erişim Tarihi: 08.12.2017, 13:05).

²² Bugün Azerbaycan'da Yardımlı'ya bağlı Arvana adlı bir köy bulunmaktadır.

²³ Çavuş veya Çavuşköy adını taşıyan 46 yer adı bulunmaktadır (<https://www.e-icisleri.gov.tr/Anasayfa/MulkiIdariBolumleri.aspx>, Erişim Tarihi: 08.12.2017, 13:00).

²⁴ Köyle ilgili, birincisi daha çok halk kültüründen derleme niteliği taşıyan iki çalışma yayımlanmıştır: Mehmet Şahin, *Çavuş: Tarihini Soluyan Kasaba*, Konya: Mega Basım, 1994; M. Akif Erdoğan, *Çavuş: Göller Bölgesinde Bir Kasaba*, İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi, 2003.

²⁵ Tonyukuk Yazıtı Batı yüzünün 7. satırında şöyle geçer: bilgisi *çabiş* ben ök ertim (Şirin 2016: 638): "danışmanı ve kumandanı bendim". İlgili ifade Orkun tarafından "çab eşi" şeklinde okunmuştur (Orkun 2011: 102). Sözcüğün yazıtlardaki diğer örnekleri için bk. Şirin 2016: 207.

döneminde iç seste -b->-w- sızıcılığıyla *çawuş* olmuştur. DLT'de *çawuş* "savaşta safları düzelden, savaş olmadığı zaman da askeri zulüm etmeye bırakmayan kimse, çavuş" anlamıyla verilir (DLT I-368-14). Sözcük *çab* "Şöhret, şan" (Çağbayır 2007: 847) kökü üzerine gelen +ış isimden isim yapım eki ile kurulmuştur.

Dikilitaş²⁶: (T.) Dikilitaş, adını eski bir yerleşimden kalma yapıdan almıştır. Bu eski dikili taş günümüze ulaşamamışsa da köyden getirilen bazı antik eserler Konya Arkeoloji Müzesinde sergilenmektedir (Önder 1986: 14).

Gevrekli²⁷: (T.) Yerleşim yerinin bilinen en eski kayıtlarda adının *Göğrekli* olarak kaydedildiği görülmektedir (Komisyon 2013: 529). Türkay, Gevrekli-Gevreklü adını Beyşehir Sancağına bağlı konargöçer Türkmen taifesinden bir cemaat olarak tanımlar (Türkay 2012: 319). Eski adı *Göğrekli* olan köyün adı, *Derleme Sözlüğü*'nde Seydişehir'den derlenen *öğrek* "kısrak, beygir sürüsü" ve *eğrik* "hayvanların yazın öğle sıcağında toplanıp dinlendikleri yer" sözcükleriyle ilgili olarak düşünülebilir (DS III 2009: 1826, 3319). *Öğrek* ve *eğrik*²⁸ sözcüklerinin ortak bir "sürü" anlamındaki kökten geldiği tahmin edilmektedir. Sürü anlamına gelen *ügür-ögür* sözcüğü bilindiği kadarıyla ilk kez *İrk Bitig*'de²⁹ tanıklanmıştır. *Öğrek*, *ügür-ögür'e* isimden fiil yapan +e- eki ve fiilden isim yapan -k ekinin eklenmesiyle oluşmuştur. *Öğrek*, *Tarama Sözlüğü*'nde üç örnekte tespit edilmiştir (TTS V 2009: 3059). Yerleşim yerinin adını, g- ön türemesi alan *öğrek* sözcüğüne bağlı olarak değerlendirmek mümkündür. 16. yüzyıla ait kaynağa göre Gevrekli köyünde müsellemler askeri topluluklar bulunmaktadır (Erdoğan 2006: 105). Müsellemler askerlerin, yani süvarilerin bu köyde bulunduğu ilişkin kayıtlar, köyün adının *öğrek* ile ilişkisini desteklemektedir. Köyün, adını at yetiştiriciliği ile ilgilenilmesinden almış olduğu öne sürülebilir.

Gökçehüyük³⁰ (~Gökçetiyük): (T.) (~T.) Seydişehir'de Neolitik çağdan itibaren yerleşilen birçok höyük tespit edilmiştir (Bahar 2015: 24-25). Seydişehir ağzında höyük/hüyük "toprak yığını, tepcecik" demektir (DS III 2009: 2440). Köy, diğer yerleşimlere nispetle yüksek bir alanda kurulmuştur. Bu yerleşim yerinde *gök* "gökyüzü" adı gerçek anlamında olmalıdır. *Gök* sözcüğünün *görecelik*, *eşitlik* anlamı katan +çe ekini almasıyla yüksekte kurulu olan köyün *gökçe* "gök gibi yüksekte" olarak nitelendirilmesi ve köyün yakınlarında bulunan höyüğün de adlandırılmasında kullanılması yer şekillerine bağlanabilir. Gökçehüyük köyü, merkeze göre batıdadır. Dolayısıyla Türk kültüründe doğu yönünü ifade eden *gök* rengi ile ilgisi bulunmamaktadır.

²⁶ Aynı adı taşıyan 9 yer adı tespit edilmiştir (<https://www.e-icisleri.gov.tr/Anasayfa/MulkildariBolumleri.aspx>, Erişim Tarihi: 08.12.2017, 11:39).

²⁷ Kastamonu merkez, Gömmec'e bağlı aynı adı taşıyan bir yer adı daha bulunmaktadır (<https://www.e-icisleri.gov.tr/Anasayfa/MulkildariBolumleri.aspx>, Erişim Tarihi: 08.12.2017, 11:46).

²⁸ Dede Korkut hikâyelerinin Dresden nüshasında yer alan "Öşün Koca Oğlı Segrek" hikâyesinde *Eğrek* adına rastlanır (Ergin 2016: 225; Tezcan ve Boeschoten 2012: 167; Özçelik 2016: 513). Yücel Hacaloğlu ve Ragıp Memişoğlu "Dede Korkut Destanlarında Adı Geçen Oğuz Beylerinin İzlerini Taşıyan Yer Adları Üzerine Bir Deneme" başlıklı çalışmada *Eğrek* (*Evrek*) adının Aydın merkeze bağlı bir yerleşim yerinde tespit etmişlerdir (2005: 793).

²⁹ *Ügringe* kutlug adgır men (56): "Sürüsü ile mutlu bir aygırım" (Tekin 2017: 33).

³⁰ Isparta Eğridir ve Ankara Çankaya ilçesine bağlı aynı adı taşıyan iki yer adı daha bulunmaktadır (<https://www.e-icisleri.gov.tr/Anasayfa/MulkildariBolumleri.aspx>, Erişim Tarihi: 08.12.2017, 11:44).

Gökhüyük³¹(~Göküyük): (T.) (~T.) 1502 tarihli tapu tahrir defterinde Seydişehir kazası Gurgurum nahiyesine bağlı olan köy, Göküyük adıyla kaydedilmiştir (Değerli 2013: 92). Türkçe yer adlarında renklere sıkça rastlanır. Bu renkler kimi zaman coğrafyanın çeşitli unsurlarını ifade ederken kimi zaman da yönleri bildirmektedir. Türk kültüründe gök rengi doğu yönünü ifade eder (Kononov 2015: 197-199; Akar 2006: 52; Genç 2009: 4; Küçük 2010: 195). Seydişehir merkezinin 10 km doğusunda yer alan köy, adını yerleşim yerinde bulunan höyükten almıştır. Yer şekilleri ve yön gösteren "gök" adı köyün adlandırılmasında etkili olmuştur.

Gölyüzü³² (~Suberde/Süberde): (T.) (~?) Suberde/Süberde³³ adına, Seydişehir kazasına bağlı bir köy olarak 1502 tarihinden itibaren Osmanlı kayıtlarında tesadüf edilmektedir (Değerli 2013: 92). Köyün eski adının hangi dilden geldiğine veya anlamına dair ikna edici bir bilgi bulunamamıştır. 1968'den önce köyün adı Gölyüzü olarak değiştirilmiştir (Komisyon 1968: 238). Suğla Gölü'nün yakınlarında bulunması nedeniyle bu adın verildiği anlaşılmaktadır.

Irmaklı³⁴ (~Evreği/İvreği): (T.) Bu ad, *Türkiye'de Meskûn Yerler Kılavuzu*'nda Evreği olarak kayıtlıken *Köylerimiz 1968*'de Irmaklı olarak kayıtlıdır (Komisyon 1946: 378; Komisyon 1968: 281). Türkay, Evreği veya Eğri / Eğrilü / Eğrili adlı Yörük taifesinden bir topluluğun Beyşehir Sancağı, Seydişehir kazasında yaşadığı bilgisini verir (2012: 295). Köy adını bu topluluktan almış olmalıdır. Köyün eski adının kökeni bu çalışmada tam olarak tespit edilememiştir. Bununla birlikte Osmanlı kaynaklarından yola çıkarak Osmanlı'daki topluluk ve aşiretlerle ilgili bilgiler veren Türkay'ın belirttiği "eğri" sözcüğünün köy adının kökeninin tespitinde yol gösterdiği düşünülebilir³⁵. Yerleşim yerinin yeni adı olan Irmaklı, Beyşehir çayının yakınında olduğu için verilmiş olmalıdır.

İncesu³⁶: (T.) Her yerinde pınarlar bulunan köyün İncesu adını almasında su kaynakları etkili olmuştur. Köyün adı, ince ve su sözcüklerinden oluşan birleşik yapıda bir addir.

Karabulak³⁷: (T.) Karabulak köyü, Seydişehir merkezinin kuzeyinde, Beyşehir çayı ile mevsimsel olarak görülen akarsular arasında ova tabanında konumlanmıştır. Türk kültüründe kuzey yönünü işaret eden "kara" sıfatını bu nedenle taşıdığı düşünülebilir. Bulak, "1. Kaynak; 2. Çeşme; 3. Su başı, pınar başı, içinde çeşme bulunan yeşillik" demektir (DS IV 2009: 785). Bu tanıma göre, köyün adı su kaynaklarına dayanmaktadır. Amanoğlu, "Orhon Yazıtlarındaki Bulak Boy İsmi ve Türk Tarihinde Yansımaları" adını taşıyan çalışmada, Türkçe boy isimlerinden önce kara sıfatının kullanılmasının yaygınlığını vurgulayarak kağanlık yazıtlarından itibaren, zaman zaman "kara" sıfatıyla birlikte, Bulak boyunun adına rastlandığını

³¹ Konya ilinde Çumra'ya bağlı bir Gökhüyük köyü daha bulunmaktadır (<https://www.e-icisleri.gov.tr/Anasayfa/MulkiIdariBolumleri.aspx>, Erişim Tarihi: 08.12.2017, 11:42).

³² Aynı adı taşıyan 4 mahalle ve köy bulunmaktadır (<https://www.e-icisleri.gov.tr/Anasayfa/MulkiIdariBolumleri.aspx>, Erişim Tarihi: 08.12.2017, 11:41).

³³ Umar, Süberde'nin Luwice *swa-(a)rda* "kutlu/güzel akarsu" ile ilgisi olabileceğini söyler (1993: 751). Sözcüğün kökeninin *sub+ar-* "sulamak" fiiline dayandırılması mümkün gibi görünse de bu fiili isim yapan *-da* eki açıklanamamaktadır.

³⁴ Mersin Mut, Malatya Darende ve Adana Ceyhan'da aynı adı taşıyan mahalleler bulunmaktadır (<https://www.e-icisleri.gov.tr/Anasayfa/MulkiIdariBolumleri.aspx>, Erişim Tarihi: 08.12.2017, 11:39). Darende ve Ceyhan'daki yer adları 1968'de değiştirilerek Irmaklı yapılmıştır (Komisyon 1968: 281).

³⁵ Buna göre köyün adı Gevrekli (<Göğrekli) köyündekine benzer bir -ğ->-v- gelişmesi göstermiş olabilir.

³⁶ Aynı ada sahip 40 yer adı bulunmaktadır (<https://www.e-icisleri.gov.tr/Anasayfa/MulkiIdariBolumleri.aspx>, Erişim Tarihi: 08.12.2017, 11:32).

³⁷ Aynı adı taşıyan 5 köy, mahalle ve bunlara bağlı yer adı bulunmaktadır (<https://www.e-icisleri.gov.tr/Anasayfa/MulkiIdariBolumleri.aspx>, Erişim Tarihi: 08.12.2017, 11:16).

söyler (2010: 51-52). Amanoğlu, *Hudûdü'l-Alem*'den nakille Bulak boyunun Yağmalardan olduğu bilgisini verir (*Hudûdü'l-Alem*'den aktaran Amanoğlu 2010: 52). Türk dünyası coğrafyasında yaygın olarak kullanılan Akbulak, Karabulak, Kırk Bulak, Sarıbulak, Gürbulak vb. yer adlarının yalnızca pınar, çeşme anlamıyla değerlendirilmemesi gerektiğini belirtir (Amanoğlu 2010: 53). Bulak boyuyla ilgili bu tespitler doğrultusunda Karabulak köyünün, Yağma boyunun bir oymağı olan Bulakların yerleşim yeri olabileceği de göz önünde bulundurulmalıdır.

Karacaören³⁸ (~Karacaviran): (T.) (~T.+Far.) Seydişehir bölgesinde, Farsça *viran* adını taşıyan köylerin antik çağlardan kalan kalıntılar nedeniyle bu adı aldıkları düşünülebilir. Çavuş bucağına bağlı Karacaviran köyünün adı da muhtemelen *viran* sözcüğünün Türkçe olmayışı ve olumsuz çağrışımı nedeniyle değiştirilmiştir. Köyün adı 1 Mart 1968'de 7267 numaralı kanunla değiştirilmiştir (Komisyon 1968: 311). Akçalar, Gökçehüyük, Kızılca köylerinde olduğu gibi renk adına benzerlik anlamı katan +CA ekinin eklenmesiyle kurulmuştur. Karaca ve ören sözcüklerinden oluşan, birleşik yapıda bir yer adıdır.

Kavak³⁹: (T.) Kavak köyü ormanlık ve yer altı suları bakımından oldukça zengin bir bölgede kurulmuştur. Kavak sözcüğü *Derleme Sözlüğü*'ne göre Konya'nın Ereğli ilçesinde ağaç sözcüğünü karşılamaktadır (DS IV 2009: 2687). Alan çalışması sırasında halkın ağaç için kavak sözcüğünü kullandığı bilgisine rastlanmamıştır. Eski yerleşiminin tamamen ormanlık bir alanda olduğu bilinen Kavak köyünün adını, köyde bolca bulunan kavak ağacından aldığı söylenebilir.

Kesecik⁴⁰ (~Kilisecik/Kilisacık): (T.) (~Yun.+T.) Osmanlı tahrir defterlerine göre köyün eski adı Kilisecik'tir (Komisyon, 2013: 888). Köyde bulunan eski yerleşimlere ait yapı nedeniyle bu adın verildiği görülmektedir. Yunanca *kilise* sözcüğüne Türkçe küçültme eki getirilerek yapılan ad, Müslüman köylülerce korunmuştur. *Köylerimiz 1968*'de Kilisecik veya Kesecik adına rastlanamazsa da *Köylerimiz 1981* adlı çalışmada köyün adını Kesecik olarak görmek mümkündür (Komisyon 1981: 353). Tarihî kayıtlarda adına rastlanan Kicikilise<Kicik kilise köyünün adı Ulukilise<ulug "yüce, büyük" kilise ile kıyaslanarak verilmiş olmalıdır. Erdoğan'ın hazırladığı 1584 yılında Beyşehir Sancağı haritasında Kicikilise köyü bugünkü Kesecik köyü ile aynı yere konumlanmıştır. Bu bilgi doğruysa, Kicikilise adındaki *kicik* sıfatının yerine, aynı anlamı taşıyan, küçültme bildiren +*cik* eki ile Kilisecik olduğu öne sürülebilir. Kilisecik adının hece yutulmasıyla Kisecik olduğu ve daha sonra gerileyici benzeşmeyle Kesecik şeklini aldığı düşünülebilir: Kilisecik>Kisecik>Kesecik⁴¹.

Ketenli⁴² (~Çalmanda): (Ar.+T.⁴³) (T.+Sanskrit?) Ketenli köyü Seydişehir'in nispeten yüksek bir bölgesinde vadi yamacına kurulmuş, ormanlık alana yakın konumlanmıştır.

³⁸ Köylerimiz 1968'e göre Türkiye'de 70 köy bu adı taşımaktadır. Bunların büyük bir kısmının eski adı Karacaviran veya Karacaveran'dır (Komisyon, 1968: 310-312). Bugün bu adı taşıyan 74 yer adı tespit edilmiştir (<https://www.e-icisleri.gov.tr/Anasayfa/MulkiIdariBolumleri.aspx>, Erişim Tarihi: 08.12.2017, 11.27).

³⁹ Kavak adını taşıyan 40 mahalle, köy ve bunlara bağlı yer adı; Kavakköy adını taşıyan 24 yer adı bulunmaktadır (<https://www.e-icisleri.gov.tr/Anasayfa/MulkiIdariBolumleri.aspx>, Erişim Tarihi: 08.12.2017, 11.26).

⁴⁰ Türkiye'de bu ada sahip 7 köy bulunmaktadır (Komisyon, 1968: 347-348).

⁴¹ Sözlü dilin gelişimi bakımından dolaylı olmakla birlikte yer adının şöyle bir gelişme seyrettiği de öne sürülebilir: kilisecik>kilsecik>kissecik>kisecik>kesecik.

⁴² Rize merkezde aynı adı taşıyan bir köy daha bulunmaktadır (<https://www.e-icisleri.gov.tr/Anasayfa/MulkiIdariBolumleri.aspx>, Erişim Tarihi: 08.12.2017, 11.20).

Ketenlil köylüler yazları Uluören, Taşoluk, Çataloluk, Keşlik Yaylalarına giderler. Bölgenin 16. yüzyıl Beyşehir Sancağında en fazla koyun vergisi ödeyen köylerden olması, hayvancılığın çokça yapıldığına işaret eder (Erdoğan 2006: 221). 16. yüzyıl kayıtlarında bölgede keten üretiminin yapıldığı belirtilmektedir (Erdoğan 2006: 218). Çalmanda'nın adı 1 Mart 1968'deki 7267 numaralı kanunla Ketenli şeklinde değiştirilmiştir (Komisyon 1968: 632). Köyün yeni adının keten bitkisi üretimiyle ilgisi kurulabilir. Çalmanda adıyla ilgili halk etimolojileri bulunmaktadır: "Önceden dağlık, ormanlık, çalılık bir yermiş, manda çok yetiştirilirmiş. Çalılık ve manda köye ad olmuş"⁴⁴. Her ne kadar Çalmanda köyünün adının hangi dilden geldiği tam olarak tespit edilememiş ve anlamı çözülememişse de şöyle bir varsayım öne sürülebilir: *Çal*, "1. Alaca, kır, kırıl 2. Boz rengi, kül rengi" (DLT III 156-26; DS IV 2009: 1047; Çağbayır 2007: 860) *manda* sözcüğüyle birleşmiş olabilir. Bu durumda renk ve hayvan adı kaynaklı bir yer adı olarak kabul edilebilir.

Kızılca⁴⁵: (T.) Özlem Ceyhan, Osmanlı hurufat defterlerinde Kızılca köyünün adının geçmediğini ancak 1864'ten sonra bu köyle ilgili kayıtlara rastlandığını söyler (2012: 7-8). Bunun sebebi köyün adının Kızılca olarak kaydedilmemiş olmasına bağlanabilir. Köy, 16. yüzyılın ilk yarısında *Göçü-yi Kebir* kazasına bağlı *Kızılcalı* adıyla kayıtlıdır (Komisyon 2013: 872). Köyün adı 16. yüzyılın ikinci yarısı ile 1864 yılı arasında değiştirilmiş olmalıdır. Kızıl sözcüğü Türk kültüründe güney yönünü gösterir (Kononov 2015: 187-195; Akar 2006: 52; Genç 2009: 4; Küçük 2010: 195). Yön bildiren isimler hakkında fikir yürütebilmek için merkez kabul edilen yerin tayini önemlidir. Beyşehir Sancağına bağlı köylerinse ulaşım açısından kolaylık sağlamak amacıyla zaman zaman farklı kazalara bağlandıkları görülmüştür. Kızılca köyünün Seydişehir merkezine göre batıda kalmasına karşılık, uzun yıllar bağlı bulunduğu *Göçü-yi Kebir*'in⁴⁶ güney ucunda bulunması yön gösterme fonksiyonunda bir yer adı olduğunu göstermektedir. Köyün Kızılca adını alması merkeze olan konumunu bildirdiği gibi toprak rengiyle de ilgilidir. Kızılca köyünün doğusu ve güneyinde kırmızı kahverengi toprakların, batısında da sarı kırmızı toprakların bulunduğu bilgisi, köyle ilgili coğrafi etütlerden anlaşılmaktadır (Bozyiğit, 2005: 32). Toprak rengi de yer adı vermede bir ölçüttür. Buradan yola çıkılarak Kızılca köyünde yer adının, toprak rengine bağlı olduğu ve aynı zamanda doğrultu da gösterdiği ileri sürülebilir.

Kozlu⁴⁷: (Far.+T.) Kozlu köyü, Seydişehir'in yüksek bir kesimine kurulmuş, vadi sırtında ormanlık bir köydür. Köylüler yazları Beyşehir'deki Homa Yaylasına ve Gavur Gölüne giderler. Kozlu köyü bir Yörük yerleşimidir. Yörük adını bugün bölgedeki lakaplarda takip etmek mümkündür: Yörük durmuşu, Yörük hocası, Yörük ağası vb. Köyde 1980'li yıllara kadar çok sayıda ceviz ağacı bulunduğu, bu tarihten sonra ağaçlar kesildiği için bugün Kozlu köyünde eskisi gibi ceviz bulunmadığı söylenmektedir⁴⁸. Koz, Farsça gavz "ceviz" demektir. Kozlu köyünün adını bu ceviz ağaçlarından aldığı düşünülebilir.

⁴³ Keten sözcüğünün etimolojisine ilişkin kısa bir değerlendirme için bk. Gül 2004: 321-322.

⁴⁴ Bu bilgi, Mustafa Daşlıca (44) ile 27.10.2017'de yapılan derlemeden alınmıştır.

⁴⁵ Aynı adı taşıyan 37 yer adı tespit edilmiştir (<https://www.e-icisleri.gov.tr/Anasayfa/MulkiDariBolumleri.aspx>, Erişim Tarihi: 08.12.2017, 11.19).

⁴⁶ Erdoğan, Seydişehir'in kazalarının bir haritasını hazırlamıştır. Bu harita *Beyşehir Sancağı* kitabının 2006 yılındaki baskısına eklenmiş olmasına rağmen, yazıları okunamayacak hâldedir (2006: 442). İlgili haritaya Ceyhan'ın *Göçü-yi Kebir Kazası Vakıf Eserleri* başlıklı kitabından ulaşılmıştır (2012: 72).

⁴⁷ Aynı adı taşıyan 17 yer adı tespit edilmiştir (<https://www.e-icisleri.gov.tr/Anasayfa/MulkiDariBolumleri.aspx>, Erişim Tarihi: 08.12.2017, 11.18).

⁴⁸ Lakaplar, yayla adları ve ceviz ağaçları hakkındaki bilgiler 27.10.2017'de Muhtar Ahmet Kademli'den (62) öğrenilmiştir.

Kumluca⁴⁹ (~Bağra): (T.) (~T.?) Bağra, *Derleme Sözlüğü*'nde "Toprağın alt tabakalarında bulunan kazma, saban geçmeyen, bitki yetişmeyen sert ve mor renkli toprak" olarak kaydedilmiştir (DS I 2009: 484). Seydişehir'in hemen güneyinde bulunan Antalya'nın Akseki ilçesinin ağzından derlenen *bağra* sözcüğü, köyün 1968'de belirlenen yeni adı Kumluca ile uyumludur. Ancak köyün toprağı verimlidir ve su kaynakları açısından da oldukça zengin bir bölgededir. Kumluca köyü, mevsimsel akarsulara ve Beyşehir Kanalına yakın olduğu gibi köyde içme suyu kaynağı ve su sarnıcı da mevcuttur. Bağra ve sonrasında Kumluca adının köye verilmesi köyün ormanlık bir alanda bulunmaması ile ilgili olarak düşünülebilir.

Kuran⁵⁰: (T.) Kuran köyünün 1502'de Seydişehir kazası Gurgurum nahiyesine bağlı olduğu görülmektedir (Değerli 2013: 92). Ova üzerine kurulu köyle benzer adlara sahip Evkuran⁵¹, Konakkuran⁵² köylerinde olduğu gibi nesne ile kurulmamış bir yer adıdır. Köyün adının *-an* (<*gan*) sıfat fiil ekini içerdiği düşünülmektedir.

Madenli⁵³ (~Keçili⁵⁴ ~Elmesud/İlmesud): (Ar.+T.) (~T. ~ T.+Ar.) Osmanlı kayıtlarında *El-Mesud* şeklinde kaydedilen yerleşim yerini halk *İlmesut* olarak telaffuz eder. Her ne kadar Türkçe isim tamlaması yapısına uymasa da, *il* sözcüğü Eski Türkçe barış ve huzur içinde yaşanan yer, diğer bir ifadeyle "yurt, memleket, ülke" (Çağbayır 2007: 2132) anlamına gelen sözcük olarak düşünülebilir. Anadolu Selçuklu Devletinin hükümdarlarından II. Gıyaseddin⁵⁵ Mes'ud'un bu bölgede konakladığına inanıldığı için köyün adının il Mesud "Mesud'un memleketi" olduğu düşünülmektedir⁵⁶. Osmanlı Devletinde padişah adlarına dayanan yapı ve yerleşim yeri adları⁵⁷ olduğu bilinmektedir. Konya'nın uzun yıllar Selçuklu Devletine merkezlik yaptığı göz önünde bulundurulduğunda Anadolu Selçuklu hükümdarı Mes'ud'un anısına köye isminin verilmesi ihtimal dâhilindedir. Köyün adındaki *el*, Arapça izafet takısı olarak düşünülmüş ve köyün adı 1968'de Keçili olarak değiştirilmiştir (Komisyon, 1968: 342). Keçili adı dağlık alanda vadi yamacına kurulu köyde bolca keçi (<<eçkü ET) bulunmasıyla ilgilidir. Daha sonra bölgede boksit madeninin bulunması nedeniyle köyün adı Madenli olarak değiştirilmiştir.

⁴⁹ Aynı adı taşıyan 26 yer adı tespit edilmiştir (<https://www.e-icisleri.gov.tr/Anasayfa/MulkiIdariBolumleri.aspx>, Erişim Tarihi: 08.12.2017, 11.16).

⁵⁰ Aynı adı taşıyan, Erzincan, İliç ilçesi Kuruçay Bucağına bağlı bir köy ve Elazığ, Baskil ilçesi Yaylanlı'ya bağlı bir yer adı bulunmaktadır (<https://www.e-icisleri.gov.tr/Anasayfa/MulkiIdariBolumleri.aspx>, Erişim tarihi: 08.12.2017, 11.13).

⁵¹ Mardin'in Savur ilçesine bağlı bir mahalle adıdır (<https://www.e-icisleri.gov.tr/Anasayfa/MulkiIdariBolumleri.aspx>, Erişim tarihi: 14.02.2018, 17:54).

⁵² Adana'nın Feke ve Muş'un Malazgirt ilçesinde Konakkuran adlı yerleşim yerleri bulunmaktadır (<https://www.e-icisleri.gov.tr/Anasayfa/MulkiIdariBolumleri.aspx>, Erişim tarihi: 14.02.2018, 17:56).

⁵³ Aynı adı taşıyan 13 yer adı bulunmaktadır (<https://www.e-icisleri.gov.tr/Anasayfa/MulkiIdariBolumleri.aspx>, Erişim Tarihi: 08.12.2017, 11:09).

⁵⁴ Aynı adı taşıyan 18 yer adı bulunmaktadır (<https://www.e-icisleri.gov.tr/Anasayfa/MulkiIdariBolumleri.aspx>, Erişim Tarihi: 08.12.2017, 11:08).

⁵⁵ Gıyaseddin II. Mesud'un 1283-1298 yılları arasında Anadolu Selçuklu Devleti'nin hükümdarı olduğu, ancak bu tarihlerde Moğol tehlikesine karşı Konya'da uzun süre kalmadığı Konya yönetimini ahilere teslim ederek Kayseri'ye yerleştiği ve burada vefat ettiği bilinmektedir (Kesik 2004: 342-344).

⁵⁶ Bu bilgi, 28. 10. 2017 tarihinde Elmesut'lu emekli öğretmen Saffet Uyar (63)'dan derlenmiştir. Uyar, ikinci bir rivayeti de aktarmıştır: "Ulaşımın zor olduğu dağlık bir alanda kurulu olan köye kimse gidip gelmiyormuş, fazla bir yardım da göremedikleri için köylüler yaşadıkları köyün "el" olarak görüldüğünü söyleyerek El Mesut, demişler".

⁵⁷ Selimiye, Muradiye vb.

Mesudiye (~Yanekin): (Ar.) (~T.) Yerleşim yerinin eski adı olan Yanekin'in 1928'den önce değiştirildiği, 1928 yılındaki kayıtlarda Mesudiye adıyla kayıtlı olmasından anlaşılmaktadır (Komisyon 1928: 852). Yanekin'in, *yan*⁵⁸ adı ve *ek-* fiilinden türetilen *ekin* sözcüğüne dayanan birleşik yapıda bir ad olduğu düşünülebilir. Köyün Osmanlı kaynaklarında bağlı bulunduğu Göçü-yi Kebir kazasında, Yörük taifesinden Mes'ûdî veya Mes'ûdlu topluluğunun var olduğu bilinmektedir (Türkay 2012: 498). Mesudiye adının bu toplulukla ilgisi düşünülebilir. Köyün tarihî kaynaklarda yer almaması, diğer yerleşim yerlerine nispetle yeni sayılabileceğini düşündürmektedir.

Muradiye⁵⁹ (~Manastır): (Ar.) (Lat. monasterium > Yun. monasterion > Fr. monastère) Vadi yamacına kurulu olan köy, 1502 tarihli tapu tahrir defterinde Seydişehir Gurgurum'a bağlı, Manastır adını taşımaktadır (Değerli 2013: 92). Bu adın yapı kaynaklı olduğu anlaşılmaktadır. Köyün adı 1928'den önce Muradiye olarak değiştirilmiştir (Komisyon 1928: 852). Muradiye adı, genellikle Osmanlı padişahları arasında Murad adının taşıyan padişahın anısına verilir. Muradiye adının kaynağı bölgeyle ilgisi kurulabilecek I. Murad'a⁶⁰, II. Murad'a⁶¹ veya IV. Murad'a⁶² dayandırılabilir. Muradiye, Arapça ad ve Arapça toponimcilikle kurulmuştur.

Oğlakçı⁶³: (T.) (<Oğ(u)l+ak+çı) Oğlakçı köyü Yörüklerden bir topluluğun (Oğlakçı/Oğlakca) adını taşımaktadır (Türkay 2012: 519). Bu topluluğun adı, hayvan adından kaynaklanmıştır. +çı meslek yapım eki, bölgede küçükbaş hayvancılıkla uğraşıldığı bilgisini vermektedir.

Ortakaraören (~Ortakaraviran): (T.) (~T+Far.) Köyün eski adında bulunan Farsça *viran* aynı anlama gelen Türkçe *ören* sözcüğü ile değiştirilmiştir. Eskiden Ortakaraviran köyünün yakınlarında antik mezarlıklar bulunması⁶⁴ ile bu yerleşim yerindeki viran/ören adı arasında ilgi kurulabilir. Ortakaraören köyünün, Başkaraören ve Aşağıkaraören'in arasında yer alması nedeniyle *orta* sözcüğü doğrultu özelliği göstermektedir. Ortakaraören köyünün yaylaları, Sayalı (<Far. sâye "gölge" +li), Çukurçimen (<<çok-ur çim-gen) (~Zoburçimen), Namza (<Namusa) ve Bayamlı (<bâdem+li) adını taşımaktadır.

Saraycık⁶⁵: (Far.+T.) Çavuş bucağında bulunan köy, dağ eteğinde vadi yamacında kuruludur. Saraycık, Seydişehir'in kuzeyinde, yüksek bir kesimdedir. Saraycık köyü, Saraycıklı veya Saraycıklu denen büyük Serîkî toplulukların kurduğu, Yörük köylerindedir (Erdoğan 2006: 153; Türkay 2012: 551). Köy adını ait olduğu topluluktan almıştır⁶⁶.

⁵⁸ 28.10.2017 tarihinde yapılan alan çalışmasında muhtar Mehmet Ateş, köyün adının hikâyesini şöyle aktarmıştır: "Ekinler yanmış, halk uzaktan bakıp 'yan ekinim yan' demişler, köyün adını Yanekin koymuşlar". Halk etimolojisinde *yan-* fiilinin emir 2. tekil kişi çekimi ile ilgisi kurulmuştur.

⁵⁹ Muradiye adını taşıyan 17 yer adı tespit edilmiştir (<https://www.e-icisleri.gov.tr/Anasayfa/MulkiIdariBolumleri.aspx>, 08.12.2017, 11:06).

⁶⁰ Seydişehir'i satın alır (Üzünçarşılı 1979: 590-591).

⁶¹ Karaman'ı zapt edip Karamanoğlu İbrahim Bey'le ahitname imzalar (İnalçık 1979: 601).

⁶² Zorbalık, eşkiyalık yapan Deli İlahî'yi idam ederek Seydişehir halkını kurtarır. (Baysun 1979: 630).

⁶³ Aynı adı taşıyan 6 yer adı bulunmaktadır (<https://www.e-icisleri.gov.tr/Anasayfa/MulkiIdariBolumleri.aspx>, Erişim Tarihi: 08.12.2017, 11:04).

⁶⁴ Bölgede antik mezarlıkların bulunduğu, ancak bugüne gelemeden yıkıldığı bilgisi 27. 10. 2017 tarihinde Hasan Hüseyin Canseven (69)'den alınmıştır.

⁶⁵ Türkiye'de 50 köy, mahalle ve köylere bağlı yer adı aynı adı taşımaktadır (<https://www.e-icisleri.gov.tr/Anasayfa/MulkiIdariBolumleri.aspx>, Erişim Tarihi: 08.12.2017, 10:58).

⁶⁶ Üçer ve Koman, Sayır adının *Sayracık* şeklini aldığını öne sürer (1945: 26). Bu durumda *Sayracık* adının da göçüşmeyle Saraycık şekline dönüştüğü düşünülmüş olmalıdır.

Susuz⁶⁷: (-Aldana) (T.) (T.+Sanskrit) 16. yüzyılın ortalarına ait bir kayıttaki Alidana⁶⁸ adıyla, Gurgurum nahiyesine bağlı olarak kayıtlıdır (Komisyon 2013: 111). Osmanlı Devletine ait başka kayıtlardaysa köyün adı Aladana olarak karşımıza çıkar (Değerli 2013: 92-93). Bu ad, hayvan adından kaynaklanan bir köy adı olarak değerlendirilebilir: *al+a* "karışık renkli" + *dana*. *Ala* rengin Türk renk kültüründe çok geniş bir yer tuttuğu bilinmektedir (Kalafat 2012: 88). Geyik, kuş vd. hayvan adlarının niteleyicisi olarak kullanımına sıkça rastlanır (Çağlar 2017: 177-180). 1691'e ait bir kayıttaki (Değerli 2013: 93) Aladana olarak kayıtlı olan köy, 1831'deki nüfus sayımında (Değerli 2013: 93) Susuz adıyla karşımıza çıktığına göre, yeni adını bu tarihler arasında almıştır. Susuz, verimli topraklara sahip bir köydür. Suğla Gölünün kıyısında, ormanlık alana yakın konumlanmıştır. Susuz Köyünün *su+suz* (<<sub+sız ET) adını alması içme suyu kaynaklarına uzak olmasıyla ilgili olmalıdır. Bugün sulama konusunda sıkıntı olmasa da geçmişte içme suyu sıkıntısı çekilen bir bölge olduğu için bu adı aldığı öne sürülebilir.

Taraşçı⁶⁹: (T.) (< tara-ş+çı) Küpe Dağının kuzeyinde, plato üzerine kurulu yerleşim yerinin sakinleri yazları Küpe Yaylası, Kavak Yaylası ile Cumkurt Yaylasına giderler. *Taraş, Derleme Sözlüğü*'ne göre, "tarla, bağ bahçe vb. ürünlerden toplananlardan arta kalanlar" anlamına gelir (DS V 2009: 3832). Köyün adı, bu işi yapan kimselerin bölgede bulunduğunu işaret etmek üzere, meslek yapım eki olarak kullanılan +çı ekiyle kurulmuştur. Taraş adı aynı zamanda Bozulus Aşiretine bağlı konargöçer Türkmen taifesinden bir topluluğun adıdır (Türkay 2012: 606). Ancak bu topluluğun bölgede bulunduğuna dair herhangi bir kayda rastlanmamıştır.

Taşagıl⁷⁰: (T.) Seydişehir merkezine oldukça yakın olan Taşagıl köyü, ova üzerine kurulmuştur. Taş, sözcüğünün tarihî metinlerde "diş; hariç; uzak; geniş açıklık; yazı; gurbet; yabancı yer" anlamlarında kullanıldığı bilinmektedir (Çağbayır 2007: 4628). Buradan hareketle köyün, merkezdekiler tarafından ağıl olarak kullanıldığı düşünülebilir. Merkeze en yakın köylerden biri olması, adlandırmadaki *ağıl* sözcüğünü Kıpçak lehçelerinde köy anlamını taşıyan *awıl*⁷¹ sözcüğü ile ilişkilendirilmemesi gerektiğine işaret etmektedir. Yerleşim yerinin adı, doğrudan bildiren *taş* ve bölgede küçükbaş hayvancılığın olduğunu ifade eden *ağıl* (<ağ-il) sözcükleriyle kurulmuş bir sıfat tamlaması özelliği göstermektedir.

⁶⁷ T.C. İçişleri Bakanlığı'ndan alınan bilgilere göre aynı adı taşıyan 32 yerleşim yeri bulunmaktadır (<https://www.e-icisleri.gov.tr/Anasayfa/MulkiIdariBolumleri.aspx>, Erişim Tarihi: 02.12.2017, 19:51).

⁶⁸ Yalnızca bir kayıttaki görülmeyle birlikte, bir köye ad vermek için sıklıkla tercih edilen yollardan biri olan köyün kurucusu veya önde gelen kişilerinden birinin adıyla adlandırmanın bir örneği olduğu öne sürülebilir. Buna göre Alidana adı 'Ali "kişi adı" ve Farsça *dânâ* "bilen, bilgili" sıfatıyla ilgilidir. İlgili ad Arap harfli metinlerde ع "ayın" harfiyle yazılır: علی. Türkçe *ala* sözcüğünün yazımı bundan farklıdır: لا. Muhtemelen metindeki Türkçe *dana* sözcüğünün Farsça *dânâ* olarak yorumlanmasının etkisiyle yerleşim yerinin adı Alidana şeklinde, hatalı olarak okunmuştur. Aynı harfinin transkripsiyonunun ilgili metinde bulunmaması bunun bir okuma hatası olduğunu görüşünü destekler. Yörede yapılan araştırmalarda ve bu çalışma esnasında ulaşılabilen kaynaklarda Dâna Ali adlı bir kişiye dair herhangi bir kayda rastlanmadığı da ifade edilmelidir. Bu bakımdan, *Konya Halk Kültüründe Türbeler Etrafında Oluşan İnanç ve Uygulamalar* adlı çalışmada Atila Kartal'ın, alan araştırmasından yola çıkarak, gerçek kimliği bilinmeyen ulu kimseler için *dânâ* adlandırmasının yerine *şeyh, seyyid, baba, dede, ulema, evliya, eren, ermiş* adlandırmalarının kullanıldığını belirtmesi de önemlidir (2017: 35).

⁶⁹ Osmanlı kayıtlarına göre 16. yüzyılda aynı adı taşıyan 5 yer adı (köy veya mezra) bulunmasına rağmen, bugün bu adı taşıyan yalnızca bir köy bulunmaktadır (Komisyon, 2013: 565, 1313; <https://www.e-icisleri.gov.tr/Anasayfa/MulkiIdariBolumleri.aspx>, Erişim Tarihi: 02.12.2017, 19:57).

⁷⁰ Aynı adı taşıyan 16 köy adı bulunmaktadır (<https://www.e-icisleri.gov.tr/Anasayfa/MulkiIdariBolumleri.aspx>, Erişim Tarihi: 02.12.2017, 21:15).

⁷¹ *Karşılaştırmalı Türk Lehçeleri Sözlüğü*'nde köy sözcüğü yerine, Kıpçak grubu Türk lehçelerinden Başkurt ve Tatarların *avıl*, Kırgızların *ayıl* sözcüğünü kullandıkları ifade edilir (Ercilasun vd. 1992: 510-511).

Tepecik⁷² (~Rumdiğın/Rumdüğün/Ürümdüğün): (T.) (Lat. Roma~Yun. Romiós> Ar. Rum (Çağbayır 2007: 3982)) Köyün adı Göçü kazasında bağlı *Urumdiğın* adıyla, 16. yüzyılın ilk yarısında kayıt altına alınmıştır (Komisyon 2013: 1378). *Osmanlı Yer Adları II* adlı, 16. yüzyılın ilk yarısında Osmanlı kayıtlarındaki yer adlarını toplu hâlde veren kaynakta, *Rumdiğın/Urumdiğın* vb. toplam beş yerleşim yeri mevcuttur (2013: 1154, 1155). Söz konusu yer adlarının üçü Konya çevresinde tespit edilmiştir. Çavuş bucağında yer alan köyün eski adı Rumdiğın, halk arasında sıklıkla Ürümdüğün⁷³ şeklinde öntüremeyeyle telaffuz edilir. Bu adın kaynağı olan Rumdiğın <Rum Tigin (<Tegin "hükümdarın oğlu, prens") adındaki dar düz ünlülerin yuvarlaklaşması ve ötümlü /g/ ünsüzünün sızıcılılaşması ile Rumdüğün şeklini almıştır⁷⁴. Köyün Tepecik adını alması, 1968 yılına denk gelir (Komisyon 1968: 510). Köy, Seydişehir'in yüksek olmayan bir bölgesinde, ova üzerinde kuruludur. Tepecik köyünde tepe yoktur. Köyün yeni adı, yerleşim yerinin konumu ve şartları dikkate alınmadan verilmiştir. Her ne kadar sonradan konmuş bir ad olsa da, tepecik adının ifade ettiği *yüksekliğin* kutsallık ve korunaklılık ifade eden kavram alanına sahip oluşu göz önünde tutulmalıdır⁷⁵.

Tol⁷⁶: (<Yun. Tolos (Çağbayır 2007: 4853)) *Derleme Sözlüğü*'nde *tol* sözcüğünün Seydişehir'den derlenen anlamı "ahır"dır (DS V 2009: 3953). Bugün bölgede *tol* sözcüğünün anlamı unutulmuştur. Tol köyü de büyük olasılıkla yapı kaynaklı yer adı alan köylerdendir.

Ufacık⁷⁷ (~Ovacık / Ayvacık): (T.) (<ufak+cık) (~T / F+T) Çavuş bucağında yer alan Ufacık köyünün tarihî kayıtlarda iki farklı adla kaydedildiği görülmektedir. Bunlar, Ayvacık ve Ovacık'tır. Alan araştırmasında, köyün eski adının Ayvacık olduğu ve bir yanlışlık nedeniyle Ufacık olarak kaydedildiğinin düşünüldüğü öğrenilmiştir⁷⁸. Resmî kayıtlarda bulunmasa da eskiden yöre halkı köylerinin adına Şevik⁷⁹ dermiş⁸⁰. 1928 yılına ait *Son Teşkilat-ı Mülkiyede Köylerimiz* adını taşıyan çalışmada, köy, Ayvacık adıyla kaydedilmiştir (Komisyon 1928: 828). 16. yüzyılın ortalarına doğru Kireli, Yağan ve Gurgurum nahiyelerinde Ovacık adlı üç köy bulunmaktadır (Komisyon 2013: 1106-1107). Söz konusu kayıtlarda Gurgurum'a bağlı olan Ovacık köyü, bugün Ufacık olarak adlandırılan yerleşim yeri olmalıdır. Bölgede nahiyelerin sık sık değişmesine bağlı olarak, Ovacık köyünün uzun bir süre Göçi-yi Kebir'e, 1915'teyse

⁷² Aynı adı taşıyan 76 köy ve mahalle bulunmaktadır (<https://www.e-icisleri.gov.tr/Anasayfa/MulkiIdariBolumleri.aspx>, Erişim Tarihi: 02.12.2017, 23:22).

⁷³ Köyün eski adıyla ilgili rivayet şöyledir: "Bu topraklarda eskiden Rumlar varmış. Rumları kovmuşlar. Köyün adını da Rum döven koymuşlar". İlgili rivayeti köyün muhtarı Rafet Dindar, 27.10.2017 tarihinde aktarmıştır.

⁷⁴ Hayati Develi, "Türkiye Toponimisine Dair Denemeler" adlı çalışmasında "Diğın ~ Tigin" başlığı altında, yer adlarında geçen *teğın* ünvanına bağlı adlandırmalara ilişkin görüşlerini aktarır (2001: 20-21). Develi'nin çalışmasında Anadolu'da bu adları taşıyan tüm yerleşim yerlerinin sıralamak amaçlanmadığından, Rumdiğın ~ Rumdüğün köyünün adına yer verilmemiştir. Bununla birlikte bu adın da prens ünvanına bağlı adlandırma geleneğinin izlerini taşıdığı açıktır.

⁷⁵ Oğuzların Anadolu'ya gelişinden sonra başta sıtma olmak üzere türlü hastalıklardan korunmak amacıyla ve alışkın oldukları iklime daha yakın olması dolayısıyla yükseltileri tercih ettikleri bilinmektedir. Bu konuda bk. Ali Akar (2017), "Üç Trajedi Bir Dil: Türkçenin Anadolu'da Yazı Dili Olma Macerası", *Türk Yurdu*, 364: 37-40.

⁷⁶ Tol adını taşıyan bir diğer köy, Aksaray İli, Eskil ilçesine bağlıdır (<https://www.e-icisleri.gov.tr/Anasayfa/MulkiIdariBolumleri.aspx>, Erişim Tarihi: 02.12.2017, 23:24).

⁷⁷ Kastamonu Daday ilçesi ve Gaziantep Şahinbey'de aynı adı taşıyan iki yerleşim yeri daha bulunmaktadır (<https://www.e-icisleri.gov.tr/Anasayfa/MulkiIdariBolumleri.aspx>, Erişim Tarihi: 04.12.2017, 12:26).

⁷⁸ Bu bilgi, Ali Şafak (79)'tan 27.10.2017 tarihli alan çalışmasında edinilmiştir.

⁷⁹ Çanakkale Bayramiç'te Yukarı Şevik ve Aşağı Şevik köyleri bulunmaktadır (<https://www.e-icisleri.gov.tr/Anasayfa/MulkiIdariBolumleri.aspx>, Erişim Tarihi: 04.12.2017, 14:35). Tarihî kaynaklarda da şevik adını yer adları arasında bulmak mümkündür. Bunlar, 16. yüzyıl ortalarında kaydedilmiş, Diyarbakır Vilayeti, Mardin Livasına bağlı Şevik Köyü; Karaman Vilayeti, İçil Livasına bağlı Şevikgüney Köyüdür (Komisyon, 2013: 1276).

⁸⁰ Bu bilgi, Ali Şafak (79)'tan 27.10.2017 tarihli alan çalışmasında edinilmiştir.

Konya'ya bağlandığı anlaşılmaktadır (Erdoğru 1993: 132; Ceyhan 2012: 8; Değerli 2013: 94). Ovacık köyünün, vadi yamacında kurulu olmasına rağmen ovacık adını taşıması, bu adın köye özgü olmadığına işaret eder. Bu durumda köyün adı bir topluluk, oymak, aşiret adından kaynaklanıyor olabilir. Bir başka ihtimal de köye yerleşenlerin eski yerleşim yerlerinin adını beraberinde getirmeleridir⁸¹.

Yaylacık⁸²: (~Nuzumla/Zozumla): (T.) (~?) Yaylacık köyü, Alacadağ'ın kuzeyinde, Seydişehir'in en yüksek yerlerinden birinde, yamaç kenarında kuruludur. Erdoğru'nun, Nuzumla köyünün 16. yüzyılda Beyşehir Sancağında en çok koyun vergisi ödeyen köylerden olduğunu belirtmesi, bugün olduğu gibi eskiden de bu köyde çokça hayvancılık yapıldığına işaret eder (2006: 221). Köy tarihi kaynaklarda Nuzumla ve Zozumla adlarıyla geçmektedir. Köyün eski adı muhtemelen eski yerleşim yerlerinden birinin adını taşımaktadır. Yaylacık adı, köyün yüksek bir bölgede yazın konaklamaya müsait yapısına bağlı olarak verilmiştir. Bu ad, 1968 yılında Nuzumla'nın yerine geçmiştir (Komisyon 1968: 551).

Yenice⁸³: (T.) Vadi yamacına kurulu olan Yenice köyü, 1502 tarihli tapu tahrir defterinde Seydişehir, Gurgurum nahiyesine bağlı bir köy olarak kayıtlıdır (Değerli 2013: 92). Yenice adında, Atçeken Yörüklerinden kalabalık bir nüfusun Seydişehir'in yakınındaki Turgud kazasında yerleştiği bilinmektedir (Türkay 2012: 657; Kaygısız 2016: 36-39). Yenice veya Yenice, konargöçer Türkmen Yörüklerindedir ve oldukça geniş bir alana yayılmış kalabalık bir topluluktur (Türkay 2012: 657). Yenice köyünün adını Türkay'ın söz ettiği topluluktan aldığı düşünülebilir.

2. Köy Adlarının Değerlendirilmesi

İbrahim Şahin, yer ad bilimi çalışmalarında, eldeki malzemenin köken, anlam ve gramer yapısı bakımından incelenmesi gerektiğini ifade eder (2015: 74). Mustafa Şenel, *Elazığ İli Yer Adları Üzerine Bir İnceleme* adını taşıyan çalışmada ve Emine Atmaca ile Özlem Avcı, "Antalya'nın Korkuteli ilçesinin Köy Adları Üzerine Bir İnceleme" başlıklı bildirimlerinde köy adlarını köken, gramer yapısı ve anlam bakımından değerlendirmişlerdir (Şenel 2013: 57-154; Atmaca-Avcı 2017: 3). Bu sınıflandırmalar, eldeki çalışmada da dikkate alınmıştır. Ayrıca köylerin eski adlarının kullanımdan düşmediği göz önünde tutularak bu adlar da yeri geldiğinde değerlendirmeye dâhil edilmiştir.

2.1. Gramer Yapıları Bakımından Köy Adları⁸⁴

2.1.1. Basit sözcükten oluşan köy adları: Bu başlık altında incelenen köy adları, yer adı yapan (toponimcil) yapıım eki içermemeleri bakımından bir araya getirilmiştir (Şahin 2006: 4): Çat, Çavuş, Kavak, Tol.

2.1.2. Türemiş sözcükten oluşan köy adları: Dilbilimciler hangi yapıım eklerinin toponimcil olduğu konusunda bir fikir birliğine sahip değillerdir (Şahin 2006: 5). Genel olarak toponimcil

⁸¹ *Konya İli Köy ve Yer Adları Üzerinde Bir Deneme*'de Ova ve Ayva adlarının Oğuzların Yıva boy adının bozulmuş biçimi olarak değerlendirilmiştir (Üçer-Koman 1945: 18).

⁸² Aynı adı taşıyan 28 köy adı tespit edilmiştir (<https://www.e-icisleri.gov.tr/Anasayfa/MulkiIdariBolumleri.aspx>, Erişim Tarihi: 04.12.2017, 16:37).

⁸³ Bu adı taşıyan 2 ilçe ile 140 ilçeden küçük yerleşim yeri adı (köy, mahalle ve bunlara bağlı yerleşim yeri) tespit edilmiştir. (<https://www.e-icisleri.gov.tr/Anasayfa/MulkiIdariBolumleri.aspx>, Erişim Tarihi: 04.12.2017, 17:35)

⁸⁴ Bu konuda bk. İbrahim Şahin, "Türkçe Yer Adlarının Yapısı Üzerine". *A.Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*. (32). Erzurum: 2007, 1-14.

ekler arasında kabul edilen +CA, +II/+lu, +çı, +cık, +suz ve -an eklerinin Seydişehir'de köy adı yapımında kullanıldığı tespit edilmiştir.

+cık: Eklendiği sözcüğe *sevgi* ve *küçültme* fonksiyonları katan bir ektir. Bu ekle yapılan yer adlarında küçültme fonksiyonu aşınmıştır (Korkmaz 2003: 43): Saraycık, Tepecik, Ufacık, Yaylacık.

+CA: Eklendiği sözcüğe, *kadar*, *ile* anlamı ve *görecelik*, *eşitlik*, *birliktelik*, *küçültme* fonksiyonu katarak yer adları yapar: Akçalar, Bükçe, Kızılca, Kumluca, Yenice.

+çı: Eklendiği adın bildirdiği işle ilgilenen *kimse*, *meslek* anlamı kattığı gibi *sahiplenme* anlamı da katabilen bir ektir: Oğlakçı, Taraşçı.

+II / +lu (<+IXG): Eklendiği sözcüğü sıfat yapar: Boyalı, Ketenli, Kozlu, Madenli (~Keçili).

+suz: *Yokluk*, *eksiklik* bildiren yer adları yapar: Susuz.

Sıfat fiil kökenli toponimcil ekler de köy adlarında kullanılmıştır:

-an (<-gan): Bir işi yapana işaret eden bu sıfat fiil ekiyle türetilen yer adlarında ekin işlevi aşınmıştır: Kuran.

2.1.3. Birleşik sözcükten oluşan köy adları: Seydişehir ilçesi köy adları arasında basit sözcükler daha fazla tercih edilse de ad ve sıfat tamlaması kuruluşunda köy adları ile de karşılaşılmaktadır.

2.1.3.1. Ad tamlaması kuruluşunda olan köy adları: Seydişehir köy adları arasında, ad tamlaması kuruluşundaki yer adlarının sıfat tamlaması kuruluşuna göre oldukça nadir görüldüğü gözlenmiştir.

Tamlayan + Tamlanan + İyelik eki: Gölyüzü.

2.1.3.2. Sıfat tamlaması kuruluşunda olan köy adları:

Tamlayanı sıfat soylu olan yer adları: Aşağıkaraören, Başkaraören, Dikilitaş, Gökçehüyük, Gökhüyük, İncesu, Karabulak, Ortakaraören, Taşağıl.

Tamlayanı ad soylu olan yer adları: Çatmakaya, Bostandere~Dereköy.

2.2. Anlam Bakımından Köy Adları⁸⁵

2.2.1. Doğrultu gösteren köy adları: Çalışmanın birinci bölümünde eskiden "Karaviran" adını taşıyan, daha sonra "Karaören" şeklinde değiştirilen ve birbirine komşu üç yer adının doğrultu gösterdiği tespit edilmiştir: *Başkaraören*, *Ortakaraören* ve *Aşağıkaraören*. Bunlardan Başkaraören kuzeyde kalırken, Aşağıkaraören güneydedir. Ortakaraören'se diğer ikisinin ortasında konumlanmıştır. *Taşağıl* adının merkeze en yakın köylerden biri oluşu da dikkate alındığında, ağıl olarak kullanılan bölgenin, merkezdekilere göre dışarıda oluşunu işaret eden bir adlandırmaya sahip olduğu söylenebilir. Bu bakımdan Taşağıl adının da doğrultu gösterdiği ifade edilebilir.

2.2.2. Yer şekilleri ile ilgili köy adları: Seydişehir köy adları arasında yer şekillerine bağlı adlandırmalar yaygındır: *Çat*, *Çatmakaya*, *Bükçe*, *Gökhüyük*, *Gökçehüyük*, *Gölyüzü*, *Kumluca*, *Tepecik*, *Yaylacık*.

⁸⁵ Anlam Bakımından köy adları ile ilgili önemli bir tasnif Özcan Başkan tarafından hazırlanmıştır. Başkan, "Türkiye Köy Adları Üzerine Bir Deneme" adını taşıyan çalışmasında genel nüfus sayımı bilgilerini fişleyerek adların kendi içlerindeki dağılımına ve birbirleri arasındaki ilişkileri değerlendirerek bir sınıflamaya tabi tutmuştur (1970: 237-251). Başkan'ın çalışmasının eksik yönlerini tespit eden Tuncer Gülensoy'un "Anadolu Yer Adlarına Genel Bir Bakış" adını taşıyan çalışmasında köy adlarının tasnifi konusunda yeni öneriler ortaya koyması, alana önemli bir katkıdır (1998: 41-48).

2.2.3. Su ile ilgili köy adları: Bu başlık altında pınar, dere yakınında konumlandığı için bu adı alan yerler olduğu gibi, içme suyu kaynağına olan uzaklığı sebebiyle su yoksunluğunu dile getiren Susuz adı da değerlendirilmiştir: *Dereköy ~ Bostandere, Irmaklı, İncesu, Karabulak, Susuz.*

2.2.4. Maden ile ilgili köy adları: Boksit açısından zengin olduğu bilinen Seydişehir ilçesinde yalnızca bir maden ile ilgili adın tespit edilmesi, kaynağın değerlendirilmesinin yakın tarihli olmasına bağlanabilir: *Madenli.*

2.2.5. Bitkiler ile ilgili köy adları: Bu gruba giren köyler, kendi aralarında bitki, meyve ve ağaç olarak sınıflandırılabilir.

Meyve: *Koz.*

Ağaç: *Kavak.*

Bitki: *Boyalı, Ketenli.*

2.2.6. Eski yerleşim yerleri ile ilgili köy adları: Seydişehir'in çok eski bir yerleşim yeri olması, bölgede çeşitli tarihî tabakaların varlığından anlaşılabilir. Bu başlık altında değerlendirilebilecek adlar arasında eski adı "viran" olan, bugün "ören" şeklinde değiştirilen köyler önemli bir yer tutarlar. Farsça viran "yıkık, harap" (TS 2011: 2486) ve Türkçe ören "kalıntı" (TS 2011: 1857) sözcükleri ilçenin kurulduğu yıllarda terk edilmiş, eski şehir kalıntıları ile ilgili olarak değerlendirilebilir: *Aşağıkaraören, Başkaraören, Ortakaraören, Karacaören.*

Höyük, "tarih boyunca türlü nedenlerle yıkılan yerleşme bölgelerinde, yıkıntıların üst üste birikmesiyle oluşan ve çoğu kez içinde yapı kalıntılarının gömülü bulunduğu yayvan tepe" anlamındadır (TS 2011: 1113-1114). Çalışmanın ilk bölümünde söz edildiği gibi Seydişehir, höyük bakımından oldukça zengin bir bölgedir. Köy adı seçiminde, yakınlardaki höyüklerin de etkili olduğu görülmektedir: *Gökçehüyük, Gökhüyük.*

Eski yerleşim yeri kalıntılarında dayanan bir diğer köy adı *Dikilitaş*'tır.

Eski yerleşim yerleri ile ilgili olup Türkçe olmayan, *Suberde, Arvana, Nüzumla* gibi köylerin yakın zamanda adları değiştirilmiştir. Bu köy adlarının bir kısmının yayla adlarında korunduğu dikkati çekmektedir: *Arvana Yaylası, Nüzumla Yaylası.*

2.2.7. Dinî yapılar ile ilgili köy adları: Muradiye köyünün eski adı olan *Manastır*, Kesecik köyünün adının kaynağı olan *Kilisecik* bu gruba girer.

2.2.8. Rütbeler ve mevkiler ile ilgili yer adları: Bu gruba giren köy adları şöyledir: *Çavuş ve Rumdüğün* (<<Rum+tigin).

2.2.9. Renkler ile ilgili köy adları: Seydişehir'de renk adlarına bağlı köy adlandırmalarına yaygın olarak rastlanır. Renk adları, kimi zaman gerçek anlamları ile kullanılmış, kimi zamansa yön gösterme anlamıyla kullanılmıştır. Renk adının gerçek anlamında kullanıldığı köylere Kızılca örnek verilebilir. Bu köyün çevresinde toprak kızıl renktedir. Kızılca köyü, Göçü nahiyesinin en güney noktasında bulunduğu için kızıl renginin yön gösterme fonksiyonunun da bulunduğu söylenebilir. Seydişehir kazasına bağlı nahiyelerin merkezleri dikkate alınarak yapılan incelemeye göre Gökhüyük köyü, adında bulunan gök renginin işaret ettiği gibi Seydişehir merkezinin doğusundadır. Amanoğlu, Türkçe boy isimlerinden önce kara sıfatının kullanılmasının yaygınlığını vurgular (2010: 52). Kara bir unvan olarak da sıklıkla kullanılmış,

hatta V. V. Grigorev, kara unvanının kullanımına bağlı olarak Karahanlı Devleti'ne bu adı vermiştir (Grigorev'den aktaran Pritsak 1977: 251). Pritsak, eski Türklerin kuzey yönünün tayininden hareketle kara sözcüğünün, Türkler için büyüklük ve yükseklik ifade eden bir tabir olduğunu söyler (1977: 251). Karabulak köyü de kara rengiyle işaret edildiği gibi, Seydişehir merkezinin kuzeyindedir. Aşağıkaraören, Başkaraören, Ortakaraören köylerindeki kara sözcüğünün yön gösterme fonksiyonu bulunmamaktadır. Bu köylerde kara sözcüğü eski Türklerde olduğu gibi büyüklük ve yücelik ifade etmek için kullanılmış olmalıdır.

Seydişehir özelinde, içinde +CA eki bulunan Akçalar, Karacaören ve Gökçehüyük köy adlarında yer alan renklerin de yön gösterme veya toprak rengini ifade etme fonksiyonu göstermedikleri söylenebilir.

Seydişehir'deki renklerle ilgili yer adları topluca şöyle sıralanabilir: *Akçalar, Aşağıkaraören, Başkaraören, Gökçehüyük, Gökhüyük, Karabulak, Karacaören, Kızılca, Ortakaraören*. Bunlara eski yer adlarından *Aladana* ve *Çalmanda* da ilave edilebilir.

2.2.10. Kişiler ile ilgili köy adları: Seydişehir'de bu gruba giren köy adları arasında bugünkü adı Madenli olan, *El Mesut / İl Mesut, Mesudiye* ve *Muradiye* bulunmaktadır. *İl Mesut*, Türkçe'nin tamlama yapısına aykırıdır. *Muradiye* ve *Mesudiye* Arapça toponimcil ek almıştır. Kişi adlarına bağlı köy adlarının Anadolu Selçuklu Devleti ve Osmanlı Devleti sultanlarına ithaf eden adlandırmalar olması ile söz konusu devirlerde Türk dili ve Arap dilinin konumları açısından düşünülmelidir. Bu konu toplumsal zümrelere hitap dili ile ilgili dikkat çekici örnekler olarak kabul edilebilir.

2.2.11. Hayvan adları ile ilgili köy adları: *Keçili, Gevrekli* (<Ögrekli). Bugün adları değiştirilmiş olan, *Aladana* ve *Çalmanda* adlarının da hayvan adlarından kaynağını aldığı ihtiyatla söylenebilir.

2.2.12. Meslek adı veya sahiplenme köy adları: Bu gruba giren köy adları şöyledir: *Oğlakçı, Taraşçı*.

2.2.13. Yapı kısımları ile ilgili köy adları: *Taşagül, Tol*.

2.2.14. Soy, boy, topluluk ile ilgili köy adları: Yörük taifesinden *Boyalı, Evreği, Oğlakçı, Saraycık* köyleri ile konargöçer Türkmenlerden *Gevrekli* köyünün, adlarını ait oldukları topluluklardan aldığı öne sürülebilir.

Yenicelü adında, Atçeken Yörüklerinden kalabalık bir nüfusun Seydişehir'in yakınındaki Turgud kazasında yerleştiği bilinmektedir (Türkay 2012: 657). Yenicelü veya Yeniceliler, konargöçer Türkmen Yörüklerindedir ve oldukça geniş bir alana yayılmış kalabalık bir topluluktur (Türkay 2012: 657). Yenice köyünün adını, Türkay'ın söz ettiği topluluktan almış olabileceği söylenebilir. Benzer biçimde, *Karabulak* köyünün, Amanoğlu'nun tespit ettiği, muhtemelen Yağmaların bir oymağı olan *Bulaklara* ait bir yerleşim yeri adlandırması olma ihtimali bulunmaktadır. Yakın tarihlerde susuzluk nedeniyle terk edilen, Çavuş köyü yakınlarındaki *Kınık* köyünün, adını Oğuzların Üçok koluna bağlı *Kınık* boyundan aldığı anlaşılmaktadır.

3. Sonuç

Seydişehir'deki köyler adlandırılırken ağırlıklı olarak Türkçe yer adlarının tercih edildiği görülmektedir. Bölgedeki eski yerleşim yerlerinden kaynağını alan adlandırmaların da halk etimolojileriyle yerleştirilip Türkçeleştirildikleri ve bu yolla halk tarafından benimsedikleri

görülmektedir.

Seydişehir köy adlarında bölgenin eski bir yerleşim yeri olmasının etkisiyle, farklı tarihsel katmanların bulunduğu görülmektedir. İlk katmanda antik Roma uygarlığından ve diğer antik çağ uygarlıklarından kalan yer adlarının yerleştirilmesine ve bu uygarlıkların kalıntlarına dayanan adlandırmalara sıklıkla rastlanmaktadır: *Suberde, Arvana, Manastır, Kisecik, Dikilitaş* vb.. Bölgedeki eski uygarlıklara ait adlandırmalar halk tarafından korunmuştur. Günümüze gelindiğinde Türkçe olmayışları gerekçesiyle değiştirilen kimi antik yer adlarının, yayla vb. yer adlarında varlığını sürdürüyor olması halkın bu adları benimsediğini göstermektedir. İkinci katmanda bölgeye yerleşen Türklerin, yerleştikleri bölgenin doğasına dayanan adları veya sahip olunan kültürel değerlere bağlı adlandırmaları tercih ettikleri görülmektedir. Türk kültüründe toplulukların yer adlarını beraberinde taşıdığı, yeni iskân olduğu bölgelere de bu adları vermeyi tercih ettiği görülür. Türklerin Anadolu'ya yerleştikleri sırada, bölgeye, kendi boy adlarını ya da ait oldukları topluluğun adını vermeleri sıklıkla karşılaşılan bir durumdur. Seydişehir'e yerleşim sırasında bunun örnekleri verilmiştir: *Boyalı, Evreği, Gevrekli, Oğlakçı, Saraycık, Yenice* vb.

Bölgedeki köy adlarının üçüncü katmanını İçişleri Bakanlığının verdiği adlandırmalar oluşturmaktadır. Bu adlandırmaların sıklıkla bölgenin coğrafi koşulları dikkate alınmadan verildiği görülmektedir.

Seydişehir'de eski yerleşim yerlerinin katmanlar hâlinde günümüze ulaşması, höyükler ve viran-ölen olarak nitelendirilen adlandırmalarda da kendini göstermektedir: *Karacahüyük, Gökhüyük, Gökçehüyük, Karacaviran~Karacaören, Aşağıkaraviran~Aşağıkaraören* vb... Doğal kaynakların adlandırmalara olan etkisini, yerleşik hayatın olmazsa olmazı olan su kaynaklarına erişim olanaklarına bağlı değerlendirmek mümkündür. Halk su kaynaklarına yakın bölgelere yerleşmeyi önemseydiğinden sıklıkla köylerini bu kaynaklarla adlandırmıştır: *İncesu, Dereköy, Susuz, Irmaklı, Gölyüzü, Karabulak* vb..

Seydişehir'de renk adlarına bağlı köy adlandırmalarında tamamı Türkçe olan renk adları, kimi zaman gerçek anlamları ile kullanılmış, kimi zamansa yön gösterme anlamıyla kullanılmıştır. *Akçalar, Aşağıkaraören, Başkaraören, Gökçehüyük, Gökhüyük, Karacaören, Ortakaraören* bu özellikleri taşımaktadır. Bir boy adı olması ihtimal dâhilinde bulunan *Karabulak* köyündeki *kara* sıfatının, Türklerin boy adlarında kullandığı yücelik ve büyüklüğü göstermek için tercih edildiği düşünülebilir.

Türkler, İslamî kültürün etkisini de yerleşim yeri adlandırmalarına yansıtmuşlardır. Anadolu Selçuklu Devleti ve Osmanlı Devleti hükümdarlarına ithafen verilen yer adları bu doğrultuda değerlendirilmelidir. Bu köy adları arasında Elmesut~İlmesut, Mesudiye ve Muradiye'nin özel bir konumu bulunmaktadır. Örneğin, Elmesut~İlmesut, Türkçenin tamlama yapısına aykırıdır. Buna benzer yer adlarında önce tamlayan, daha sonra tamlanan gelir: İçel, Kocaeli, Korkuteli, Oğuzeli, Tunceli vb.. Muradiye ve Mesudiye'yse Arapça toponimcilik ek almıştır. Kişi adlarına bağlı köy adlarında dikkati çeken Türkçenin yapısına aykırı durum, söz konusu devirlerde Türk dili ve Arap dilinin konumları açısından düşünülmelidir. Türkçenin yapısına aykırı yerleşim yeri adlarının kullanılması, muhatap zümrelere göre dil tercihinin dikkat çekici örnekleri olarak kabul edilebilir.

Summary

Study of proper names is categorized under Onomastics, a sub-branch of Linguistics. Toponymy studies are the second most popular research area in the field of onomastics, after person names. Toponymic studies have started with ethno-toponymic studies, that explores the places named after kin names, in Turkey. In addition to close association with kin names, toponymic names are also associated with folklore, history, geography, archeology, sociology, anthropology, geology etc.

Toponymy's main material are historical layers of the area studied, the archive text, old texts focusing on the area, book and diaries of travelers. In addition to these written cultural materials, area studies where folk etymologies are compiled, provides material for the future folklore studies.

This study focuses on the village names of Seydişehir/Konya. The highlights the village names termed in connection with names of the old and ancient civilizations that had subsisted in the old settlement of Seydişehir. It is observed that the area investigated is also very rich for naming based on colors, constituting an important aspect of Turkish cultural studies. The study first takes the reader through a brief history of Seydişehir and village names, later it investigates village names' etymology, grammatical structure and semantic categorizations.

It is observed that Turkish names are predominantly preferred while naming the villages in Seydişehir. The ancient village names are also vernacularized into Turkish and adopted by the local people through folk etymologies. Due to the long history of Seydişehir, there are multiple layers of historical eras that have been influential on the villages names. In the first historical layer, local names vernacularized into Turkish from ancient Roman civilization and other antique era civilizations, or ruins of these antique settlements such as Suberde, Arvana, Manastır, Kiseçik, Gurgurum etc., are studied. Today, some of these names are changed due to not coming from Turkish roots. However, some of these names being still used by locals is a sign of embracement of history by residents.

The second historical layer, the Turks settled in the region preferred naming their villages based on the environment of the region or based on their cultural values. It is also important to note that, Turkish settlers preferred naming their new villages after their former settlement names. At the time when Turkish settlers were migrating into the area, it is observed that village names were termed after the kin names of the migrating kin and communities.

The third layer in the naming history, are the names given by the Ministry of Internal Affairs. These names are given regardless of the geographical conditions of the region.

The proof of long history of Seydişehir can be traced back to the village names which include names from tumulus (*höyük*) and ruins (*viran-ören*): Karacahüyük, Gökhüyük, Gökçehüyük, Karacaviran~Karacaören, Aşağıkaraviran~Aşağıkaraören etc. Similarly, the influence of natural resource on naming of villages can be observed through accessibility to water resources which is the quintessence of life. As the settler populates areas near fresh water resources, they also preferred to name their villages after these water springs: İncesu, Dereköy, İrmaklı, Gölyüzü, Karabulak, Susuz etc.

Turks also reflected the Islamic cultural influences on the names of their villages. Likewise, village names devoted to Anatolian Seljuk and Ottoman Sultans should be categorized under Islamic cultural influences. For example, Elmesut-İlmesut, Mesudiye and Muradiye are incompliant to Turkish syntax. Village names compliant with Turkish syntax, places the determiner first, followed by the noun: İçel, Kocaeli, Korkuteli, Oğuzeli, Tuceli etc. Muradiye and Mesudiye are village names that are formed through Arabic suffixes. It is observed that grammatical formation of village names, incompliant to Turkish syntax, that were named after

prominent people, reflect various social and cultural influences effective at the time.

Kısaltmalar

Ar.	Arapça
çev.	Çeviren
DLT	Dîvânü Lugâti't-Türk
DS	Derleme Sözlüğü
ed.	Editör
ET	Eski Türkçe
Far.	Farsça
Fr.	Fransızca
haz.	Hazırlayan
Lat.	Latince
T.	Türkçe
TDAY	Türk Dili Araştırmaları Yıllığı
TS	Türkçe Sözlük
Yun.	Yunanca

KAYNAKÇA

- Ahmet Refik (1930), *Anadolu'da Türk Aşiretleri (966-1200)*, İstanbul: Devlet Matbaası.
- AKAR, Ali (2006), "Renge Bağlı Yer Adlandırmalarında Muğla Örneği", *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(20): 57-63.
- AKAR, Ali (2012), "Yer Adları Bilimi Bakımından Evliyâ Çelebi Seyahatnâmesi", *Doğumunun 400. Yılında Uluslararası Evliya Çelebi Sempozyumu*, ed. Yusuf Akçay, İstanbul: Gelişim Üniversitesi Yayınları: 15-30.
- AKAR, Ali (2017), "Üç Trajedi Bir Dil: Türkçenin Anadolu'da Yazı Dili Olma Macerası", *Türk Yurdu*, (364): 37-40.
- AKSAN, Doğan (2009), *Her Yönüyle Dil Ana Çizgileriyle Dilbilim*, 1.,2.,3. Ciltler, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- AMANOĞLU, Ebülfez (2010), "Orhon Yazıtlarındaki Bulak Boy İsmi ve Türk Tarihinde Yansımaları", *Orhon Yazıtlarının Bulunuşundan 120 Yıl Sonra Türklük Bilimi ve 21. Yüzyıl Konulu 3. Uluslararası Türkiyat Araştırmaları Sempozyumu*: 51-54.
- ATALAY, Besim (1985). *Divanü Lugât-it-Türk Tercümesi III*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- ATMACA, Emine ve Özlem AVCI (2017), "Antalya'nın Korkuteli İlçesinin Köy Adları Üzerine Bir İnceleme", 9. *Dünya Dili Türkçe Sempozyumu*, Yayınlanmamış Sempozyum Bildirisi, Malatya.
- AYAZ, Abdurrahman (1977), *Seydişehir Tarihi: Makâlât-ı Seyyid Harun Velî-Müderriş Eş Şeyh Hacı Abdullah Dehlevî Hazretlerinin Hayatı*, Seydişehir.
- BAHAR, Hasan (2015), "İlk Çağda Seydişehir", *Konya Ansiklopedisi 8. Cilt*, Konya: Konya Kültür A. Ş. Yayınları.
- BAŞKAN, Özcan (1970), "Türkiye Köy Adları Üzerine Bir Deneme", *TDAY-Belleten*: 237-251.
- BAYRAKDAR, Mehmet (2004), "Seyyid Hârûn Veli ve Türbesi", *Uluslararası Türk Dünyası İnanç Merkezleri Kongresi Bildirileri: 23-27 Eylül 2002*, Ankara: 277-285.
- BAYSUN, M. Cavid (1979), "Murad IV", *İslam Ansiklopedisi 8. Cilt*, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- BELKE, Klaus (1984), *Tabula Imperii Byzantini Band 4: Galatien und Lykaonien*, Wien: Österreichischen Akademie der Wissenschaften.
- BOZYİĞİT, Süzan (2005), *Seydişehir İlçesinin Beşeri ve Ekonomik Coğrafyası*, Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)
- CEYHAN, Özlem (2012), *Göçü-yi Kebir Kazası Vakıf Eserleri*, Konya: Çizgi Yayınevi.
- ÇAĞBAYIR, Yaşar (2007), *Orhun Yazıtlarından Günümüze Türkiye Türkçesinin Söz Varlığı: Ötüken Türkçe Sözlük (5 Cilt)*, İstanbul: Ötüken Neşriyat, 2007.
- ÇAĞLAR, Nevzat (2017), "Hayvan Bitki ve Nesnelerin Renklerle Adlandırılması (Mersin-Anamur ve Bozyazı Özelinde)", *Renk Kitabı*, ed. Emine Gürsoy Naskali, İstanbul: Kitabevi Yayınları: 177-192.
- DEĞERLİ, Ayşe (2013), *Seydişehir: Fiziki ve Sosyoekonomik Yapı (1305-1920)*, Konya: Çizgi Yayınevi.
- DEVELİ, Hayati (2001), "Türkiye Toponimisine Dair Denemeler", *Studia Turcologica Cracoviensia* 8: 17-22.
- DİNÇ, Abdurrahman ve Süzan BOZYİĞİT (2015), "Seydişehir", *Konya Ansiklopedisi 8. Cilt*, Konya: Konya Kültür A. Ş. Yayınları.
- DS (2009), *Türkiye'de Halk Ağzından Derleme Sözlüğü*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- ERCİLASUN, Ahmet Bıcan vd. (1992), *Karşılaştırmalı Türk Lehçeleri Sözlüğü Cilt:1*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.

- ERDOĞRU, Mehmet Akif (1992), "Seydişehir Seydi Harun Külliyesi Vakıfları Üzerine Bir Araştırma", *Tarih İncelemeleri Dergisi*, VII, 81-132.
- ERDOĞRU, Mehmet Akif (1993), "Beyşehir Sancağı İcmal Defteri", *Belgeler*, XIII(17): 117-138.
- ERDOĞRU, Mehmet Akif (2003), *Çavuş: Göller Bölgesinde Bir Kasaba*, İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi.
- ERDOĞRU, Mehmet Akif (2006), *Osmanlı Yönetiminde Beyşehir Sancağı (1522-1584)*, İstanbul: IQ Kültür Sanat Yayınları.
- EREN, Hasan (1972), "Suğla", *Türkoloji Dergisi*, IV(1): 93-96.
- ERGEN, Rüştü (1949), "Seydişehir'in Kuruluşu", *Konya*, 125-126: 14-15.
- ERGİN, Muharrem (2016), *Dede Korkut Kitabı 1-2*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- EVLİYÂ ÇELEBİ (2012), *Seyahatnâme*, haz. Robert Dankoff, Seyit Ali Kahraman, Yücel Dağlı, Zekeriya Kurşun, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- GENÇ, Reşat (2009), *Türk İnançları ve Milli Geleneklerinde Renkler v Sarı Kırmızı Yeşil*, Ankara: Atatürk Kültür Merkezi yayınları.
- GÖKDAĞ, Bilgehan Atsız (2007), "Kençekler ve Kençekçe". *Dil Araştırmaları*, 1(1): 98-108.
- GÜL, Bülent (2004), *Eski Türk Tarım Aletleri*, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, (Yayımlanmamış Doktora Tezi).
- GÜLENSOY, Tuncer (1998), "Anadolu Yer Adlarına Genel Bir Bakış", *Prof. Dr. Dursun Yıldırım Armağanı*, Ankara: 41-48.
- GÜNER, Galip (2009), "Divânü Lugâti't-Türk'te Kençekler ve Bazı Kençekçe Kelimeler Üzerine", *Bilig*, 75-90.
- H. Nihal ve Ahmet Naci (1928), "Anadolu'da Türklere Ait Yer İsimleri", *Türkiyat Mecmuası*, 2: 243-259.
- HACALOĞLI, Yücel ve Ragıp MEMİŞOĞLU (2005), "Dede Korkut Destanlarında Adı Geçen Oğuz Beylerinin İzlerini Taşıyan Yer Adları Üzerine Bir Deneme", *Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi*, 49: 771-815.
- HALAÇOĞLU, Yusuf (2009), *Anadolu'da Aşiretler, Cemaatler, Oymaklar (1453-1650)*, Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- İNALCIK, Halil (1979), "Murad II", *İslam Ansiklopedisi 8. Cilt*, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- İNAN, Abdülkadir (1945), Anadolu'nun Toponimisi ve Türk Boylarının Adları Meselesi", *Türk Dili Belleten*, 3(1-3): 66-68.
- KALAFAT, Yaşar (2012), *Türk Halk İnançlarında Renkler*, Ankara: Berikan Yayınevi.
- KARADENİZ, Hasan Bahri (1998), "Seydişehir'in Kurucusu Seyyid Harun'un Evlâdları", *Türk Tarih Kurumu Belleten*, LXII(223), 1998: 31-39.
- KARTAL, Atila (2017), *Konya Halk Kültüründe Türbeler Etrafında Oluşan İnanç ve Uygulamalar*, Düsseldorf: Lambert Academic Publishing.
- KAYGISIZ, Mustafa (2016), *Turgutoğulları: Orta Anadolu'nun Türkmen Beyliği*. Konya, Çizgi Kitabevi.
- KESİK, Muharrem (2004), "Mesud II", *TDV İslam Ansiklopedisi 29. Cilt*: 342-344.
- KOMİSYON (1928), *Son Teşkilat-ı Mülkiyede Köylerimizin Adları*, İstanbul: Hilal Matbaası.
- KOMİSYON (1946), *Türkiye'de Meskûn Yerler Kılavuzu*, Ankara.
- KOMİSYON (1968), *Köylerimiz: 1 Mart 1968'e Kadar*, Ankara: Başbakanlık Basımevi.
- KOMİSYON (1982), *Köylerimiz 1981*, Ankara: İçişleri Bakanlığı.
- KOMİSYON (2003), *Osmanlı Yer Adları 2: Anadolu, Karaman, Rum, Diyarbakır, Arap ve Zülkadriye Eyaletleri (1530-1556) (Şam ve Halep dahil)*. Ankara: T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü.

- KONONOV, Andrey Nikolayevic (2015), "Türk Lehçelerinde Renk Adlarının Semantiği", çev. Reshida Adzhumerova ve Emine Atmaca, *Gazi Türkiyat*, Güz (17): 185-204.
- KORKMAZ, Zeynep (2003), *Türkiye Türkçesi Grameri (Şekil Bilgisi)*, Ankara: Türk Dili Kurumu.
- KÖPRÜLÜ, Mehmed Fuad (1925), *Oğuz Etnolojisine Dair Tarihî Notlar*, İstanbul: Matbaa-i Amire.
- KUM, Naci (1948), "Doğduğum Şirin Memleket: Seydişehir", *Konya*, 118-119: 21-29.
- KURGUN, Levent (2009). "Yer Adlarının Sınıflandırılmasında Aktarma Adlar, Tanımlayıcı Adları Meselesi". *Modern Türklük Araştırmaları Dergisi*, 6(1): 74-80.
- KURNAZ, Cemal (1991), *Abdülkerim bin Şeyh Mûsa, Makâlât-ı Seyyid Hârûn*, Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- KÜÇÜK, Salim (2010), "Eski Türk Kültüründe Renk Kavramı", *Bilig. Yaz* 2010(54): 185-210.
- ORKUN, Hüseyin Namık (16 Mayıs 1946), "Konya Yer Adları". *Ülkü Milli Kültür Dergisi*, 10(112): 15.
- ORKUN, Hüseyin Namık (2011), *Eski Türk Yazıtları*, Birleştirilmiş 3. Baskı, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- ÖNDER, Mehmet (1986), *Seydişehir Tarihi*, Konya: Seydişehir Belediyesi Yayınları.
- ÖNDER, Mehmet (1988), "Seydişehir'de Seyyid Harun Külliyesi ve Bânîsi", *Vakıflar Dergisi*, XX: 13-28.
- ÖZÇELİK, Sadettin (2016), *Dede Korkut -Dresden Nüshası- Metin, Dizin*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- PRİTSAK, Omeljan (1977), "Karahanlılar". *İslam Ansiklopedisi 6. Cilt*. Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- SEVİN, Veli (2016), *Anadolu'nun Tarihi Coğrafyası I*, Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- STERRET, John Robert Sitlington (1888), *The Wolfe Expedition to Asia Minor*, Boston: Damrell and Upham.
- SÜMER, Faruk (2016), *Oğuzlar: Tarihleri, Boy Teşkilatı, Destanları*, İstanbul: Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayınları.
- ŞAKİR, Mehmet (1928), "Sinop ve Muhitinde Oğuzlarla Diğer Türk Zümrelerine Ait Köy Adları", *Halkbilgisi Mecmuası*, 1(1), 30-35.
- ŞAHİN, İbrahim (2007), "Türk Yer Adlarının yapısı Üzerine". *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*. (32): 1-14.
- ŞAHİN, İbrahim (2015), *Adbilim*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- ŞENEL, Mustafa (2013), *Elazığ İli Yer Adları Üzerinde Bir İnceleme*, Elazığ: Manas Yayıncılık.
- ŞİRİN, Hatice (2016), *Eski Türk Yazıtlar Söz Varlığı İncelemesi*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- TEKİN, Talat (2017), *İrk Bitig*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- TEZCAN, Semih ve Hendrik BOESCHOTEN (2012), *Dede Korkut Oğuznameleri*, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- TOKER, Mustafa (2016), "Bozkır Adında Geçen Boz ve Kır Adlarının dünden Bugüne Kullanım Alanları ve Kullanım Özellikleri", *Uluslararası Sempozyum Geçmişten Günümüze Bozkır, 6-8 Mayıs 2016*, Konya.
- TS (2011), *Türkçe Sözlük*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- TTS (2009), *XIII. Yüzyıldan Beri Türkiye Türkçesiyle Yazılmış Kitaplardan Toplanan Tanıklarıyla Tarama Sözlüğü*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- TÜRKAY, Cevdet (2012), *Osmanlı İmparatorluğu'nda Oymak, Aşiret ve Cemaatler*, İstanbul:

İşaret Yayınları.

UĞUR, Ferit (1936), "Seydişehrinin Kuruluşu", *Konya*, 4: 226-229.

ULUÇAY, M. Çağatay (1946), "Makâlât-ı Seyyid Harun", *Türk Tarih Kurumu Belleten*, X(40): 749-778.

UMAR, Bilge (1993), *Türkiye'deki Tarihsel Yer Adları*, İstanbul: İnkılap Yayınevi.

USLU, Fatih (2015), *Sosyolojik Bir Alan Araştırması Bozahmetli Yörük Aşireti*, Konya, Çizgi Yayınları.

UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı (1979), "Murad I", *İslam Ansiklopedisi 8. Cilt*, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.

ÜÇER, S. Sırrı ve M. Mes'ud KOMAN (1945), *Konya İli Köy ve Yer Adları Üzerinde Bir Deneme*, Konya: Konya Halkevi Tarih, Müze Komitesi Yayınları.

YASTI, Mehmet. "Çumra Köy Adları Üzerine", *Medeniyetin Beşiği Tarımın Öncüsü Çumra Sempozyumu Bildiriler Kitabı -Kültür*, 2. Cilt, Konya: 336-343.

EKLER

Harita 1: Seydişehir Haritası

